

ΜΑΚΡΑΝ ΤΗΣ ΤΥΡΒΗΣ ***

Ως είθισται, το τεύχος αυτό καλύπτει το δίμηνο Ιουλίου-Αυγούστου. Διακοπές γαρ. Ήδη από τις αρχές Ιουλίου η Συντακτική Επιτροπή, σκόρπισε, άλλοι προς τις θάλασσες κι άλλοι προς τα βουνίσια χωριά μας, έτσι που στην τελευταία συνέντευξη να βρεθούμε μόνο δυο-τρεις αυτοί με τις βαλίτσες έτοιμες για τη μεγάλη απόδραση...

Βιαστικά σελιδοποιήσαμε την έκδοση και στάλθηκε στο τυπογραφείο, αφήνοντας το πρωτοσέλιδο σε εκκρεμότητα. Η πρώτη σελίδα είναι η μόνιμη σπαζοκεφαλιά για τη ΖΑΓΟΡΙ, μια και το καθιερώσαμε σ' αυτή τη προβάλλεται ή κάτι το επετειακό που το επίκαιρο και σημαντικό για τη περιοχή μας.

Ο γράφων ανέλαβε την υποχρέωση να συμπληρώσει, «μακράν της πόλης» κι αυτός και «παρά θινός» την εκκρεμότητα. Με τον πρωτόκλητο και το Γιώργο (οι άλλοι από τους τρεις μας), είπαμε το πρωτοσέλιδο να αναφέρεται στο κυρίαρχο πρόβλημα των χωριών της εποχής αυτής, δηλαδή: ΤΟ ΝΕΡΟ... (ειδικά γι' αυτά του Δυτικού και Κεντρικού Ζαγορίου). Όμως το πρόβλημα του Βύρωνα Βαρζώκα (σελ. 10) αναφέρεται αναλυτικά και διεξοδικά σ' αυτό.

Μια περιοχή, όπως αυτή του Κεντρικού-Δυτικού Ζαγορίου που τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει μια εξαιρετική τουριστική κίνηση, να αντιμετωπίζει το πολυτιμότερο αγαθό (το νερό), είναι —το λιγότερο— έντονη ασυγχώρητης ανεπάρκειας νερού, όπως εμπλέκονται άμεσα στην επίλυση ενός ζωτικού, για την περιοχή, πρόβλημα που κρατάει χρόνια τώρα. Κάποτε θα πρέπει κάποιος να μας εξηγήσουν πολλά, γύρω από την υπόθεση αυτή: Πώς π.χ. υπάρχουν οι διάφορες μελέτες και πώς με βάση αυτές ξεδούθηκαν εκατομμύρια επί εκατομμυρίων, για ν' αποφευχθεί στο τέλος πως το νερό δεν παραπορεύεται για την ύδρευση των χωριών, που αυτές προέβλεπαν. Αλλά και που θέματος θα επανέλθουμε το επόμενο τεύχος, αφού δούμε και φέτος το καλοκαίρι αν θα ξεδιψάσει το Ζαγόρι (έστω και με ...εμβολωματικές

λύσεις) κατά τις υποσχέσεις όσων έχουν την ευθύνη. Για την ώρα, πάντως, ξεδιψάμε όλη την Ελλάδα με το εμφιαλωμένο μας νερό «ΖΑΓΟΡΙ» και ξεχειλίζουμε από πε-

ποιες ξεχασμένες εικόνες, ξεχασμένες μυρωδιές, ξεχασμένες γεύσεις, από την αλλοτινή ζωή του χωριού μου. Κακά τα ψέματα! Όσοι μεγαλώσαμε σε χωριό, δύσκολο ν'

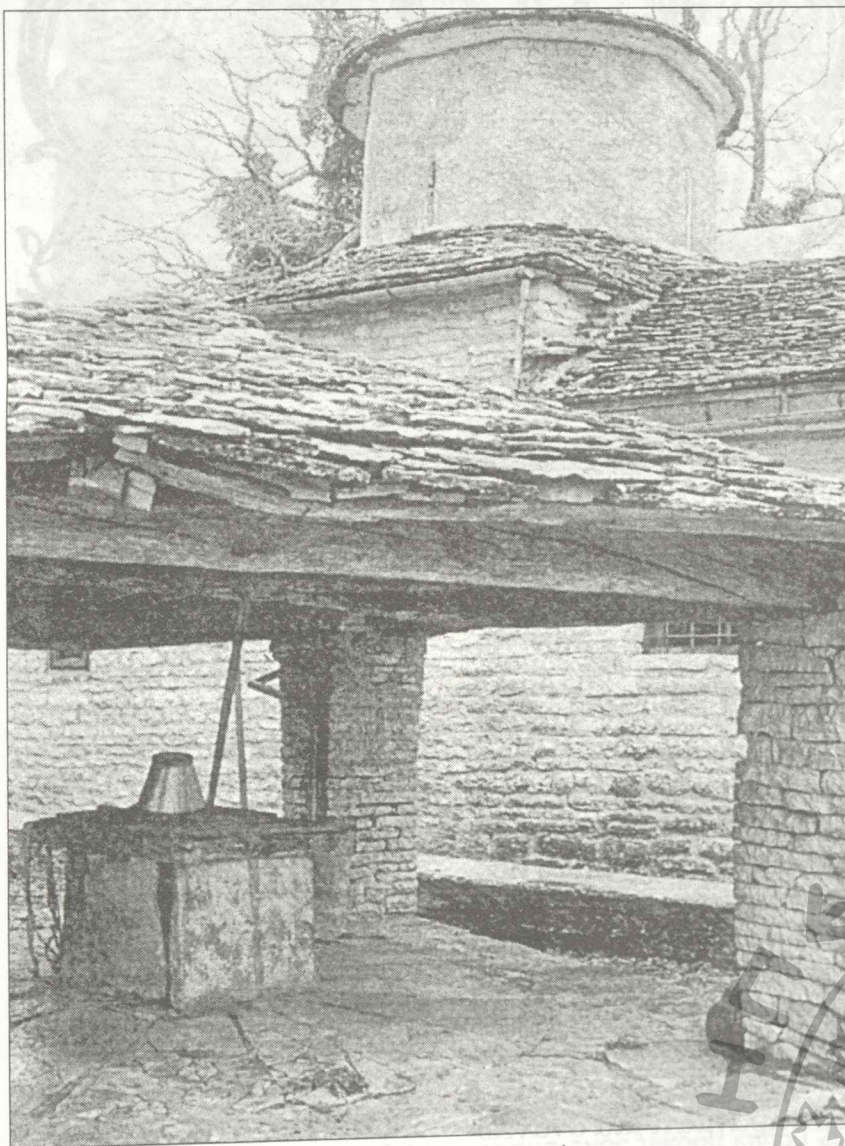
ναίκες στα γαϊδουράκια τους κι ηλιοκαμένους άντρες, που πάνε στ' αμπέλια, τα χωράφια και τα κηπάρια τους, πιάνοντας κουβέντα μαζί τους. Εικόνες και στιγμές (όπως είπα), ξεχασμένες πια στα χωριά μας. Ο τουρισμός εδώ στη Νότια Κέρκυρα, δεν έφτασε ακόμα να εξαφανίσει παραδοσιακές ενασχολήσεις, δεμένες με τη γη και μαζί ένα τρόπο ζωής που σου αναμοχλεύει βιωμένες αναμνήσεις και συγκινήσεις.

Ξέρω πως κάποιοι ...«προσγειωμένοι», συνεχώς και ακαταπαύστως αερολογούντες, κατηγορούν εύκολα τους νοσταλγούς ενός πολιτισμού που χάνεται (του αγροτικού πολιτισμού), σαν ...εξωπραγματικούς και αιθεροβάμονες όταν αυτοί ...«τολμούν» να οραματίζονται για τα χωριά μας μια, άλλου είδους, ανάπτυξη, από αυτή, την μονοδιάστατα τουριστική. Το ...σβάρνισμα και το μοιρολατρικό συμβιβασμό στην κάθε πραγματικότητα, τη θεωρούν ρεαλισμό και προσγειώση, ξεχνώντας πως την ιστορία την έγραψαν πάντα οι οραματιστές κι όχι οι συμβιβασμένοι. Το να θέλουν (αυτοί οι κάποιοι) να κάνουν τους Ζαγορίσιους αποκλειστικά λατζέρηδες και υπηρέτες των ξένων και των εχούμενων, σηματοδοτεί τη μιζέρια και τη μετριότητα των οποίων προβληματισμών τους.

Αυτά και πολλά άλλα θα πρέπει να μας απασχολήσουν τον Αυγούστο στα χωριά μας, μέσα από τις πολυποίκιλες εκδηλώσεις και δραστηριότητες. Και είναι αυτές και φέτος και πολλές και αξιόλογες, όπως αναφέρονται στις σελίδες του περιοδικού μας. Εκεί στα «μεσοχώρια» μας, κάτω από τ' Αυγουστιάτικο φεγγάρι, θα βρεθούμε όλοι σ' ένα συμπόσιο ψυχών και προσφοράς. Εκεί για να ξαναθυμηθούμε, να ξανακουβεντιάσουμε και να δεσμευτούμε να μη σταματήσουν ποτέ οι προσπάθειές μας για την προκοπή του Ζαγορίου μας.

Απ' όλη τη Συντακτική Επιτροπή, καλό και δημιουργικό καλοκαίρι στα χωριά μας, «μακράν της τύρβης των πόλεων».

Β. Τ.

Οι στέρνες μας πιά, δεν φτάνουν...

ρηφάνεια (τρομάρα μας), βλέποντας νταλικές φορτωμένες αλλά και σε κάθε περίπτερο!!!

Τούτες οι αράδες γράφονται κάτω από τις γέριες ελιές ενός χωριάτικου σπιτιού του Μαραθιά στη Νότια Κέρκυρα. Χαίρομαι τις λίγες αυτές μέρες εκτός από τη θάλασσα (ανάγκη λόγω ...αρθριτικών) και κά-

απελευθερωθούμε από αυτό που ο μεγάλος Ισπανός ποιητής Φρ. Λόρκα ονομάζει «αγροτικό σύνδρομο». Με αφορμή την αγορά εφημερίδων, κάθε πρωί πεζοπορώ γύρω στη μιάμιση ώρα, μέσα από τον αιωνόβιο ελαιώνα μέχρι το μεγαλύτερο χωριό, τους Αργυράδες.

Στο δρόμο καλημερίζω μαντηλοκουκουλωμένες και ξυπόλυτες γυ-

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

Και τώρα: ΚΑΛΟΚΑΙΡΑΚΙΙΙ....

Σίγουρα, οι περισσότεροι αναγνώστες του «Ζ» μας θα πρόσεξαν ότι αυτό το φύλλο του είναι δίμηνο. Καλύπτει δηλ. τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο, που **χρονολογικά σημαίνουν καλοκαίρι**. Κι αυτό, γιατί η δουλειά και η φροντίδα των «ανθρώπων» του, για την έκδοσή του, μειώνεται κατά το 50%. Το άλλο 50%...πάει στο καλοκαίρι, που σημαίνει: χωριό, κάποια ακροθαλασσιά, κάποιος τουρισμός, πανηγύρια (κι είναι πολλά αυτό το δίμηνο στο Ζαγόρι) **γενικά Α-νε-με-λιά**. Όταν ένας κρατικός «Διοικητικός Μηχανισμός» τους μήνες αυτούς, υπολείτουργεί, λόγω καλοκαιρινών διακοπών, το περιοδικό μας σκέφτηκε να μακρύνει το χρόνο αυτού του φύλλου, χωρίς να υποβαθμίσει το περιεχόμενό του. Έτσι οι άνθρωποι, που εθελοντικά και με ευαισθησία για το Ζαγορίσιο χώρο το φροντίζουν, θα επανέλθουν ανανεωμένοι, ηλιοκαμένοι, φορτισμένοι με διάθεση και λαγαρό μυαλό να συνεχίσουν την προσφορά τους για την τακτική παρουσία του «Ζ» μας στα χέρια σας.

Τονίσαμε, κι άλλες φορές, πως οι εποχές, στη ροή του Χρόνου, διαδέχονται η μία την άλλη μ' όλα τους τα ιδιαίτερα γνωρίσματα και τις χάρες τους. Αυτό είναι αποτέλεσμα της περιστροφής του πλανήτη μας γύρω από τον ήλιο, και φυσικά, τις διάφορες θέσεις που έχει στην πορεία του ενιαίου κύκλου του. Θα προσθέταμε, ακόμα, πως το γεγονός της περιστροφής αυτής αποτελεί μια συμπαντική νομοτέλεια και μια «Οικονομία» της Δημιουργίας του. Γιατί, έτσι εναλλάσσο-

νται τα μετεωρολογικά φαινόμενα κι αποτελούν προϋπόθεση λειτουργίας και ανανέωσης της Φύσης, που με τη σειρά της, αποτελεί προϋπόθεση των δραστηριοτήτων και της ζωής του ανθρώπου.

Αναμφίβολα οι δραστηριότητες των σημερινών ανθρώπων, με την αλματώδη τεχνολογική

ναί το ορόσημο για το δίμηνο αυτό του καλοκαιριού. Η γιορτή της Παναγίας είναι μια σημαντική γιορτή της Χριστιανοσύνης, γι' αυτό γιορτάζεται πανηγυρικά σ' όλη την Ελλάδα, όπου υπάρχουν μονές και ναοί προς τιμήν της. Ο θρησκευτικός γιορτασμός ολοκληρώνεται πάντα με λαϊκά, παραδοσιακά πανηγύρια

Τρώτε φρούτα. Πολλά φρούτα. Κάνουν καλό!

τους εξέλιξη, έχουν επιβαρύνει τις συνθήκες της ζωής μας, που γίνεται κουραστική, αγχώδης, πολλές φορές αφύσικη κι απάνθρωπη. Σε αντιστάθμισμα **έχουν θεσπιστεί άδειες και διακοπές** για ανανέωση και ανασασμό. Φυσικά, οι περιοχές που προσφέρονται γι' αυτό είναι οι θαλασσινές και οι ορεινές-εξοχικές με τη δροσιά τους, την ηρεμία τους την καθαρή και φωτεινή ατμόσφαιρά τους. Τέτοιες προϋποθέσεις συγκεντρώνουν τα χωριά του Ζαγορίου. Ο παραθερισμός σ' αυτά είναι πράγματι μια ανανέωση, σωματική και ψυχική, μια καλύτερη προσέγγιση και γνωριμία της ομορφιάς του φυσικού περιβάλλοντος και ευχάριστη ψυχαγωγία με τα καλοκαιρινά πανηγύρια απ' Αϊ-Λιού μέχρι Δεκαπενταύγουστο.

Το δεκαπενταύγουστο εί-

που κρατούν μερόνυχτα.

Δεν είναι μόνο η γιορτή της Παναγίας. Οι δυο αυτοί καλοκαιρινοί μήνες, που λέγονται και Αυτοκρατορικοί γιατί φέρουν το όνομα δυο Ρωμαίων Αυτοκρατόρων του Ιουλίου Καίσαρα και του Οκταβιανού Αυγούστου, συγκεντρώνουν πολλές γιορτές: αρχές Ιουλίου της Αγ. Κυριακής, ακολουθούν Αϊ-Λιας, Αγ. Παρασκευή, Παντελεήμονας (ο άγιος στον οποίο τρέχουν για ανακούφιση «κουτσοί-στραβοί»), Σωτήρος και μετά της Παναγίας κλείνει ο Αύγουστος και το καλοκαίρι με του Αϊ-Γιάννη του Πρόδρομου. Η ωρίμανση και η αφθονία των φρούτων, την περίοδο αυτή, είναι μέσα στις χαρές του καλοκαιριού.

Πλούσια για την περίοδο αυτή του χρόνου είναι και η

Λαογραφία που αναφέρεται σ' αυτή. Τόσο από θρησκευτικής πλευράς με τους αγιασμούς και την ευλογία των αγαθών που εισοχμίστηκαν (να μη ξεχνάμε το: «Αύγουστε καλέ μου μήνα, νά 'σουν δυο φορές το χρόνο»), τη νηστεία του Ισάιου (του οποίου ονομασία και για τις πανηγυρικές εκδηλώσεις, κατά περιοχές, ακόμα και διάφορες δοξασίες των ανθρώπων, από παλιά, που αναφέρονται στις «Δρίμες του Αυγούστου» που κάνουν κακό και τα «μερομήνια» που μας προλέγουν την καιρική κατάσταση όλου του χρόνου, πριν από την Ε.Μ.Υ.

Καιρός, λοιπόν, και όλων για το Κα-λο-και-ρά-κι...

Να μην το χάσουμε γιατί: «Μπήκε ο Αύγουστος, η άκρη του χειμώνα». Ο χρόνος τρέχει, οι εποχές κυκλοφορούν, τα χωριά του Ζαγορίου μας περιμένουν. Η Φύση όλη μας προσκαλεί. Μας το λέει κι ο μεγάλος μας ποιητής ο Κωστής Παλαμάς, σ' ένα του ποίημα για το καλοκαίρι:

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Η φύση πέρα — ω νέοι και γέροι,

σα μια μητέρα — μας καρτερεί.

Η φύση όλη — σαν περιβόλι το καλοκαίρι — Θεού χαρά!

Κι από μένα, ευχές για ένα καλό, ευχάριστο, ξεκούραστο Καλοκαίρι...

Θα τα ξαναπούμε το Σεπτέμβριο.

ΣΤ. ΣΥΚΙΩΤΗΣ

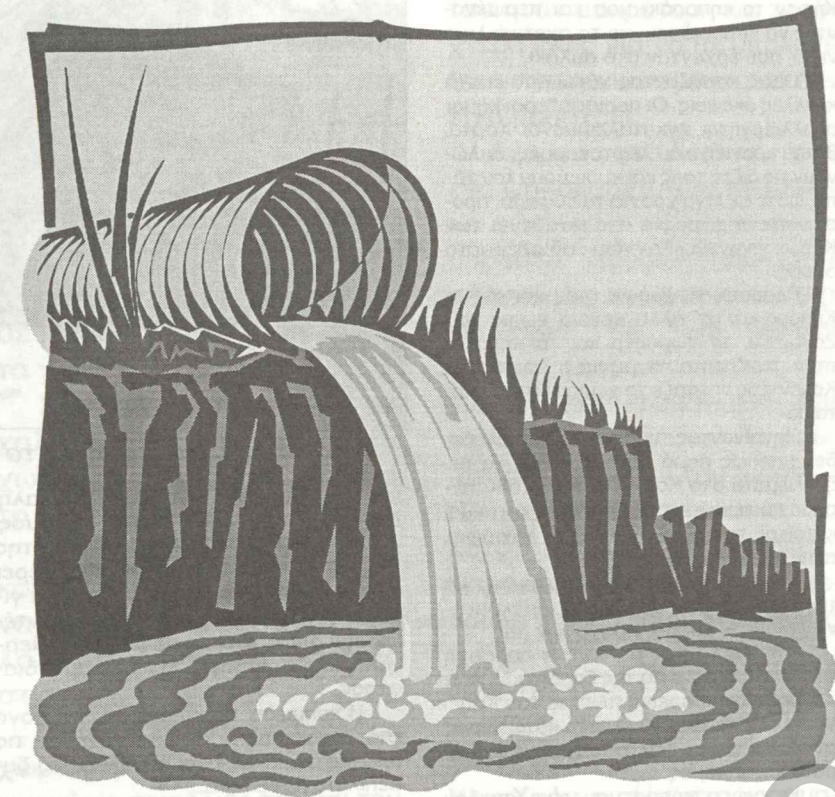
ΒΥΡΩΝ ΒΑΡΖΩΚΑ

ΠΑΛΙ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΡΟ

θεωρώ εξ ίσου απαραίτητα και επείγοντα. Αυτά είναι:

Πρώτο: Η επιθεώρηση του δικτύου για τυχόν βλάβες ή κακοτεχνίες και η οριστική σύνδεσή του με τα υπάρχοντα δίκτυα των

κλπ.). Διακόπτης και υδρομετρητής **να ασφαλιστούν**, σήμερα κιόλας, σε φρεάτια, που θα κλειδώνουν και το κλειδί τους θα κρατά ο υδρονόμος. Με αυτά τα μέτρα δε θα ξαναπαρουσια-

χωριών. Εδώ πρέπει να προσθέσουμε το εξής σημαντικό: Μετά τη διακοπή (βάνα) της κάθε σύνδεσης να τοποθετηθεί οπωσδήποτε υδρομετρητής, για να μετριέται η ποσότητα νερού που παίρνει το κάθε χωριό. Έτσι θα μπορεί ο υδραυλικός - υδρονόμος (που έπρεπε ήδη να είχε διοριστεί, έστω μόνο για φέτος) να ρυθμίζει τη ροή του νερού, σύμφωνα με πίνακα που θα ορίζει τα κυβικά νερού, που θα δικαιούται κάθε φορά ένα έκαστο χωριό όμως είναι να προβλεφθεί από τον κανονισμό η δυνατότητα χρήσης νερού και για πότισμα ενός μικρού κήπου 25-30 τετραγωνικών μέτρων ανά οικογένεια. Αυτό μετά την τοποθέτηση υδρομετρητών και όταν υπάρχει επάρκεια.

Δεύτερο: Άξιο πολλής προσοχής είναι το ακόλουθο: Όπως ξέρουμε λόγω της διαμόρφωσης του εδάφους και της υψομετρικής διαφοράς) στο Τσεπέλο-

στεί το φαινόμενο, που συμβαίνει εδώ και δυο εβδομάδες στο Καπέσοβο. Οι ράχες του Αη-Λιά και του Αη-Θανάση να βγάζουν άφθονο νερό που τρέχει στους λάκκους, χωρίς δυστυχώς να οφείλεται σε θαύμα των Αγίων. Να γιατί το νερό τρέχει «σιούρα-κας» στο Δίλοφο! Και κανενός δεν του καίγεται καρφί.

Εδώ πρέπει να εντάξουμε και την απαγόρευση ποτίσματος κήπων. Το νερό είναι για πεί και οικιακή χρήση κι όχι για άρδευση. Δίκαιο όμως είναι να προβλεφθεί από τον κανονισμό η δυνατότητα χρήσης νερού και για πότισμα ενός μικρού κήπου 25-30 τετραγωνικών μέτρων ανά οικογένεια. Αυτό μετά την τοποθέτηση υδρομετρητών και όταν υπάρχει επάρκεια.

Και ελπίζω, πιστεύω πως ποτέ δεν θα επαληθευθούν.

βο, ο αγωγός χαμηλώνει και στη συνέχεια ανεβαίνει προς το Καπέσοβο. Δημιουργείται έτσι μια κοιλά, ένα σιφώνι, που όταν το νερό είναι λίγο και επομένως η πίεση μικρή, δύσκολα φθάνει στο Καπέσοβο, για να κυλίσει ύστερα εύκολα προς τα άλλα χωριά. Γι' αυτό είναι ανάγκη η λειτουργία της διακλάδωσης του αγωγού στο Τσεπέλοβο να είναι **απόλυτα** ελεγχόμενη.

Αυτά είναι τα πρώτα αμέσως επιβαλλόμενα μέτρα για μια καλή λειτουργία του δικτύου ύδρευσης και για μια ορθή και δίκαιη κατανομή και χρήση του νερού. Χωρίς τούτο να σημαίνει ότι και όσα άλλα εποικοδομητικά έχουν προταθεί κατά καιρούς, πρέπει να αγνοηθούν ή να παραπεμφθούν στις ελληνικές καλές-δες.

Αλλά δεν θα ήταν πλήρες το παρόν, αν δεν γινόταν έστω και μικρή αναφορά και στο άλλο εξίσου σπουδαίο έργο ύδρευσης, για το οποίο μόνο μια μικρούλα νύξη είχα κάνει στο προηγούμενο σημειώμά μου. Ενώ το έργο που θα παίρνει το νερό από τις γεωτρήσεις των Ασπραγγών και θα το φέρνει στα πέντε δυτικά χωριά — ενδεχομένως και στο Δίλοφο και **μάλιστα χωρίς άλλον αγωγό**.

Όλοι όσοι ακολουθούμε το αριστερό κλαδί του δρόμου στη διακλάδωση του Αη-Θανάση της Δοβράς βλέπουμε τους σωλήνες του νερού έτοιμους να συνδεθούν και να καλυφθούν μέσα στα χαντάκια. Την αυτονομία σημασία του έργου δεν είναι ανάγκη να αναλύσω. Το χαρετί-ζω και το υποδέχομαι με χαρά. Θα σταθώ όμως σε κάτι που με δυσαρσέει και πιστεύω και πολλούς άλλους. Ενώ τις φήμες που κυκλοφορούν για τον προορισμό του και για κάποια άλλα θέματα. Δεν θέλω με κανένα τρόπο να τις δεχτώ και τις απορρίπτω καθολοκληρίαν και ασυζητητί.

Και ελπίζω, πιστεύω πως ποτέ δεν θα επαληθευθούν.

Βύρων Βαρζώκας

ΟΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΣΤΟΥΣ ΚΗΠΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑ ΖΑΓΟΡΟΧΩΡΙΑ

*Ω Μεγάλε Ζευ, γα καρπούς ανήει,
διό Ματέρα κλήζετε γαίαν!!**

Όσοι από μας γεννηθήκαμε στα ορεινά χωριά του Ζαγορίου και πιο πολύ, όσους μας βρήκε ο 10/ετής πόλεμος 1940-49 (κατοχή και εμφύλιος), από πολύ μικρή ηλικία, θέλαμε δεν θέλαμε, ασχοληθήκαμε με τη γεωργία και την κτηνοτροφία, για να επιβιώσουμε.

Όμως η έλλειψη επαρκών καλλιεργήσιμων εκτάσεων στο Ζαγόρι, όπως από παλιά συνέβαινε κι αναγκάζονταν οι Ζαγοριώτες να ξενιτεύονται, έτσι και στα δύσκολα αυτά χρόνια, δεν έμενε άλλη διεξόδος, παρά να προσπαθήσουμε ν' αξιοποιήσουμε κάθε μικρή επίπεδη επιφάνεια, παλιά χέρσα χωράφια, που καλλιεργούσαν οι παππούδες και προσπατούσαμε να σε μεγάλα υψόμετρα, στο βουνό, σε τοποθεσίες που σήμερα έχουν εγκαταλειφθεί, ούτε σύνορα ξέρουμε, αλλά και φαίνεται απίστευτο, ότι κάποτε φθάναμε μέχρις εκεί.

Τοποθεσίες όπως Λειβαδάκια και Βουλότες, Αραυνά, Ζουροπούλες και Βιττιάνες, Κλεινοβά, Νυφίτσες, Τournouβά και Κρυψιάρες, Μακρύκαμπα, Αη-Κυριακές και Αγκάθι, Γελαδομονή και Κλε-

σπορά ή θα φυτέψεις, παρακολουθείς την εξέλιξη κι είναι μια ικανοποίηση μοναδική, γιατί διαπιστώνεις το «θαύμα της Δημιουργίας».

Αυτά σκεφτόμουν ένα ζεστό απογευματινό, στις 20 του μήνα, που χθες μας άφησε, ποτίζοντας στα Παλιόσπιτα των Κήπων το κηπαρικό μου και περιμένοντας να «μπαριάσει» με το σχετικά λίγο νερό, που έρχονταν στο αυλάκι.

Όμως κοιτάζοντας γύρω μου έκανα κι άλλες σκέψεις. Οι περισσότεροι κήποι ακαλλιέργητοι, εγκαταλειμμένοι. Χόρτα, βότα, κρανιές και λεφτοκαρυές απλώνουν τις ρίζες τους και κυριεύουν τον τόπο, ώστε σε λίγα χρόνια τα εύφορα, προσχωσιγενή χωράφια στα ποτιστικά των Κήπων γίνονται «λόγγος», αδιάπέραστο δάσος.

Πέρασαν τα χρόνια, που και στους Κήπους και στ' άλλα ορεινά χωριά του Ζαγορίου, τα χωράφια και τα κηπαρία ήταν περιζήτητα. Η γιαγιά η Αριστούλα Καλέντζου νοίκιαζε το χωράφι στην «ποταμιά».

Πηγαίνοντας προς το Τσεπέλοβο, δεν μπορείς παρά να προσέξεις τα πεζουλώματα στο Κουκούλι και στο Καπέσοβο που έκαναν με ξηρολιθιές οι παλιοί κάτοικοι τους και έφτιασαν χωράφια, αμπέλια και κηπαρία.

Αδιάψευστη μαρτυρία του αγώνα για την επιβίωση των ορεισίων, αποκομμένων από τον κόσμο, προγόνων μας.

Αγναντεύοντας με κάποια προσοχή στη βραχώδη πλευρά της Γαρδίσας, που δεσποίζει στη βορεινή πλευρά του Καπέσοβου, διακρίνεις κι εκεί στο κάτω μέρος αναβαθμίδες και ψηλότερα στενά διαώματα και καλύβες.

Κι ενώ ο κήπος μου είχε σχεδόν πλημμυρίσει, να'σους και φάνηκε να έρχεται ο Λύσσανδρος, παλιός και καλός φίλος, πάνω από εβδόμηνα χρόνων, ψηλός, γυρτός και ταλαιπωρημένος, μουρμουρίζοντας ότι έκανε το σφάλμα να «βάλει» πολλά και προβληματίζεται πως θα τα βγάλει πέρα!

Ετσι διακόπηκαν οι σκέψεις, που έκανα παραπάνω και πιάσαμε άλλες κουβέντες για τα σπαρτά, για το νερό και το αυλάκι, που ο Δήμος έκανε καλή δουλειά, για το «δορυφόρο», που άρχισε να κάνει την εμφάνισή του στα φύλλα της νεόκοπης φυτείας της πατάτας, για τον καιρό, για το γαμπρό του το Γιάσωνα —έτσι τον βάφτισε από Ιάσωνα ο Μήτσος— που είναι καλός καλλιεργητής, για το Νίκο, που παρά τη συμφορά που τον βρήκε, κάνει κουράγιο και καλλιεργεί, για το Βασδέκη, που εφαρμόζει σύγχρονες μεθόδους μηχανοκαλλιέργειας και για πέντε έξι ηλικιωμένους χωριανούς και γυναίκες, που εξακολουθούν ν' ασχολούνται με καλλιέργεια πατάτας, φασολιών και κρεμμυδιών. Εντεκα (11) όλοι κι όλοι είμαστε, μου είπε η κ. Αγγελική!

Τέλος μιλήσαμε και για το Μπάμπη, ένα νέο παιδί του χωριού, που ασχολείται με την καλλιέργεια πατάτας, για να εξασφαλίσει κάποιο εισόδημα.

Άφησα τελευταίο το Σωκράτη, τον παλιό γραμματέα του χωριού, πάνω από ογδόντα χρόνων. Κάνει υποδειγματική καλλιέργεια, όχι επειδή έχει ανάγκη, αλλά όπως λέει, γιατί του αρέσει.

Θυμάται τα χρόνια τα παλιά. Στη Μπάγια καλλιεργούσαν ένα είδος άσπρης πατάτας, είχε εκφυλισθεί κι είχε μικρές αποδόσεις. Τη 10ετία του '30 η μάνα ενός γραμματέα από τους Κήπους

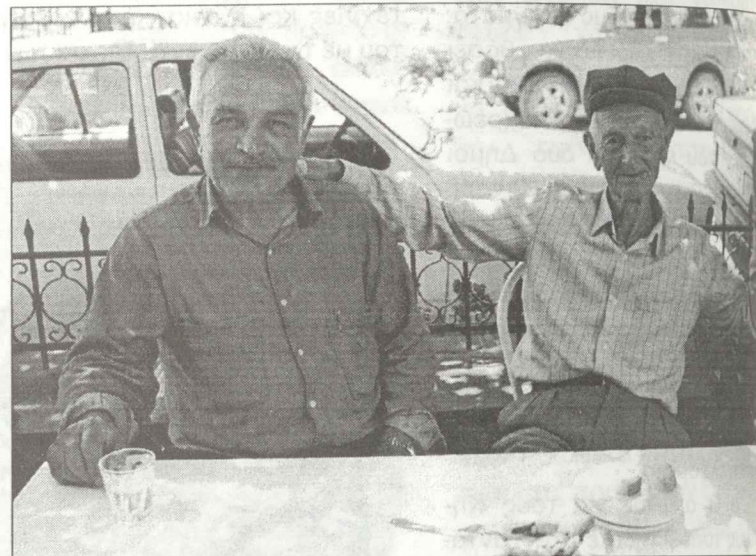
(Μελπομένη Μπότσιου), έφερε κόκκινες πατάτες από την Κεφαλονιά. Τις δέχθηκε το κλίμα, ήταν πιο αποδοτικές, νόστιμες και αντοχής. Έτσι έγινε το χωριό γνωστό για τις πολύ νόστιμες κόκκινες πατάτες.

Τώρα όμως το 60-70% των ποτιστικών έχουν εγκαταλειφθεί κι η προοπτική

χαμε νερό, ούτε να ξεπλύνουμε τα πόδια μας, που φάγαμε το μεσημέρι.

Η το άλλο που συμβαίνει να φορολογούνται τα πατρικά μας παραδοσιακά σπίτια στο χωριό «ως εξοχική κατοικία»!

Σκέφθηκαν ποτέ αυτοί οι καρεκλονταυροί της πρωτεύουσας πόσο μας κοστίζει η συντήρηση κι επίσκεψη αυτών

Μετά τη δουλειά, πίνοντας το τσιπουράκι μας στον «ΜΙΧΑΛΗ».

για το μέλλον δεν είναι καθόλου καλή. Δυστυχώς δεν έγινε και ανασαμός. Όπως είπε ένας ειδικός Γεωπόνος της Υπηρεσίας, που είχα φέρει για το σκοπό αυτό στους Κήπους, θα γινόταν «ένας ωραίος καμπούλης». Αντ'δρασαν όμως τότε οι μεγαλοκαλλιεργητές κι η Κοινότητα δεν έδειξε ενδιαφέρον.

Η ερήμωση της υπαίθρου, όχι μόνο στο Ζαγόρι, αλλά σε όλες σχεδόν τις ορεινές περιοχές είναι πανελλαδικό δυσεπίλυτο πρόβλημα.

Οι άνθρωποι εγκατέλειψαν τα χωριά τους και συγκεντρώθηκαν στις πόλεις, γιατί ανακάλυψαν ότι υπάρχει καλύτερος τρόπος ζωής, καλύτερες αμοιβές της εργασίας τους, δυνατότητες να μορφωθούν και να σπουδάσουν τα παιδιά τους, να καταλάβουν κάποια θέση στον κρατικό μηχανισμό ή και σε ιδιωτικές επιχειρήσεις. Έμεινε ως μόνη διεξόδος ο βιομηχανικός τουρισμός, τον οποίο όμως, τώρα που ρέει ο πακτωλός των χρημάτων της ΕΕ, αξιοποιούν κυρίως οι επιτηδευτές και ευκατάστατοι.

Βασικό μειονέκτημα ότι δεν υπάρχει επαρκής ενημέρωση. Γεωπόνος δεν έχει πατήσει στο χωριό, ούτε για οδηγίες της αρμοδιότητάς του, ούτε και για τα επιδοτούμενα προγράμματα, που θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν από τους νέους ανθρώπους.

Η εκμετάλλευση των δασών στα δασοκτήμονα χωριά εξακολουθεί να εξασφαλίζει απασχόληση και εισόδημα σε αρκετούς νέους.

Είναι ανάγκη όμως να υπάρχει και το «παράλληλο», το «συμπληρωματικό» εισόδημα, για να μπορούν να μένουν στο χωριό και να δημιουργούν οικογένειες. Το κράτος πρέπει να δειξει ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Να μελετηθεί π.χ. και να ολοκληρωθεί ένα άρτιο οδικό δίκτυο μεταξύ των χωριών —που έπρεπε να είχε γίνει— και να φθάσει επιτέλους η ασφάλτος στη Λαίστα, στη Λεφτοκαρυά, στον Καστανώνα, στο Μακρίνο και στη Βοβούσα. Επίσης έπρεπε να είχε γίνει σοβαρή μελέτη για την ύδρευση κι όχι να εκλιπαρούμε τώρα το Δήμαρχο, αφάν, πότε θα μας δώσει και στους Κήπους νερό από το δίκτυο της πηγής «Αρβανίτα».

Ζητώ την επιείκεια των αναγνωστών (Στέφανε σ' ευχαριστώ).
Ειλικρινά σας λέω, σήμερα, μέρα Σάββατο, που είχα και μάστορα, δεν εί-

των σπιτιών με τους ειδικούς όρους που καθορίζονται στο Διάταγμα «περί χρηματισμού ως παραδοσιακών των προ του 1923 οικισμών της ευρύτερας περιοχής Ζαγορίου (Ηπείρου)». Κι αντί να μας επιδοτούν, μας φορολογούν από πάνω. Απίστευτο!!!

Όμως, φίλοι μου, ξέφυγα από το θέμα μου. Ας μείνουμε ευχαριστημένοι ότι έρχονται τουρίστες, θαυμάζουν τα σπιτιά μας κι έχουμε έτσι μια ηθική ικανοποίηση!! Λίγο είναι...!

Κατά τα άλλα ας αφήσουμε τους πλεονέκτες και τους πλούσιους να γίνονται πλουσιότεροι κι εμείς, όσο μπορούμε, ας συνεχίσουμε να καλλιεργούμε τα κηπαρικά μας, για να έχουμε και λίγη γνησία δικά μας προϊόντα, ας απολαύσουμε τη φύση στον ίδιο χώρο αγροικερασίας ή και κρανιάς κι ας προσευχηθούμε για υγεία σε μας κι στο χωριό. Αμήν!!

Κήποι, 1 Ιουλίου 2000

Κώστας Δημ. Χριστοδούλου

* «Ω Μεγάλε Θεέ, η γη γεννάει καρπούς γι' αυτό να την προσφώνουμε μητέρα».

ΔΙΟΡΘΩΣΗ - ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ

Στο τεύχος του Ιουνίου και στο ρεπορτάζ για την 3ήμερη εκδρομή της ΙΛΕΣ στη Θεσσαλία, κατά τη διαδρομή μας στα χωριά του Πηλίου γράφαμε ότι στη Βυζίτσα επισκεφθήκαμε την διανομή των εκκλησιών. Είναι λάθος εκ παραδρομής, γιατί αυτό έγινε στο επόμενο χωριό, τις Μηλές, όπου πράγματι βρίσκεται αυτή η εκκλησία.

Ζητώ την επιείκεια των αναγνωστών (Στέφανε σ' ευχαριστώ).

Κ.Α.Χ.

ΕΛΕΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ

Η γ(ι)δούρα

κι απ' έξω τριμένη με τη βούρτσά καρτερούσε. Το ντουμπόλισμα ήταν δουλιά του Πάπ' γιατί η μάκω ήταν κοντούλα.

Με αργές μεθοδικές κινήσεις ανεβοκατέβαζε το ντουμπλόξυλο και σιγά σιγά το βούτυρο ξεχώριζε στην κορφή. Χρειάζοταν τέχνη και κανονική θερμοκρασία. Το αλάτιζε και το έβαζε στο καρδάρ για το χειμώνα. Κρατούσε και λίγο ανάλατο σε μια λιμπουσίω για να τ' αλείφει στο ψωμί με μέλι.

Όταν ο ήλιος πήγαινε «στο σμάδ'», το απόγευμα, χτυπούσε η καμπάνα για να βγάλουμε τα γίδια.

Στο Τσερβάρει είναι δυο μαχαλάδες. Ο πάνω και ο κάτω χωρισμένοι από την πλατεία, το Μεσοχώρι.

Οι Κατωμαχαλιώτες ήταν κοντά και τάβγαζε καθένας μοναχός του. Για τον Πάνω μαχαλά ήταν ολόκληρη ιεροτελεστία.

Πρώτο σπίτι στην αρχή του χωριού ήταν του Χρόνη, αδελφομοίρια του Σωκράτη και του Μενέλη.

Γιός του Σωκράτη ήταν ο Νίκος ο δάσκαλος. Ξανθός, θεοφοβούμενος, με τεράστιο ξανθό, παχύ μουστάκι κι απλά φερσίματα. Ο Νίκος έβαζε πρώτος τα γίδια και δεν δισταζε να πάρει και των αλλοιών.

Καρτερούσαν πίσω από την πόρτα οι νοικοκυρές να τα βγάλουν μόλις ακούσουν το Νίκο να σαλαγάει.

Αυτό φαινόταν παράξενο κι αφύσικο για τους χωριανούς, δάσκαλος αυτός να μαζεύει την Πανωμαχαλιώτικη γδούρα.

Αυτός όμως το ευχαριστιόταν και διηύθυνε εκείνη τη μοναδική συναυλία των κουδουνιών με μια μικρή βίτσα (βέργα) από κρανιά.

Εμένα με γοήτευε πάντα αυτό το κοπάδι που μεγάλωνε όπως ένα ποτάμι που φουσκώνει καθώς χύνονται στην κοίτη του παραπόταμου.

Έτσι με μεγάλη μου χαρά

τον Αύγουστο που ήμουν στο χωριό τον αντικαθιστούσα. Καλωσυνάτος μου παραχωρούσε τα πρωτεία. Προσπαθούσα να τον αντιγράψω στη φωνή και στις κινήσεις, κι όλο σαλαγούσα «Ε, ε... ε...» Η δική μου η βίτσα ήταν μακρύτερη και τσουχτερή ίσως για να με υπολογίζουν που ήμουν μικρή, και δεν είχα μουστάκι.

Ανάμεσα στα δικά του ήταν ένα ψηλόκορμο τραί με κόκκινο φανάρι που πήγαινε πάντα μπροστά. Αμέσως ξεπρόβαλε η Μυγδάλως τς Κασούλας. Είχε αδυναμία σε μια φλώρα (άσπρη) βετούλα και της είχε για το μάτι κρεμασμένο ένα κουδούνι σε ξύλινο «κλούρ». Ύστερα έβγαιναν του Κώτσιου Πλάκα, τα Μερικανάτκα, τα Κοτροτσιάτκα, της Ζίντρειας. Παρακάτω καρτερούσε η Βγενούλα τ' Ματισιούλ. Η κόρη της η Ειρήνη ήταν αδελφική μου φιλενάδα.

«Που μας μωρέ ταρέλ, τι δλιά έχς ισί με τα γίδια σαν το Νίκο Χρόνη, εισί ισί στα γράμματα. Έτς ισί όλ' οι γραματμέν' αλαφριοί. Α, μωρέ ξωμπίρ, φτάνει η μάνας π' σ' αφήνει...».

Εγώ όμως όπως κι ο δάσκαλος είχαμε άλλη φιλοσοφία, τα γράμματα για γράμματα κι η κοπή κοπή (το κοπάδι). Στο ραμάτκο καρτερούσε η Αριάδ. «Θα τα πάρς και τα θκά μ' χσί δεν μπορώ να σώσω στ' Πλάκα». Η θείτσα η Χόρη αφράτη αφράτη έβγαζε τα δικά της απ' τον κήπο και δεν ρωτούσε, παρακάτω ο μπάμπας καρτερούσε στο πεζούλι το Ζινδριλάτικο.

Εσμιγαντ ης Κονής του Παραβόλα της Ολγοσσόνως, καμιά φορά τα σαλαγούσε κι η Ρόδα τ' Καρουλή ψηλή με ζωγραφιστά μάτια. Σε κείνο το σημείο τα σαλαγούσα κατά την Πλάκα για να βγάλω και τα δικά μου.

Η μάκω γκρίνιαζε: «—Ούι μωρ' Λένκω γίνικς ένα (λερώθηκες) ενώ ο Πάπς καμάρωνε. Ας τν κουπέλα! Όλο καλοσύ-

νες κάνς μονάχουμ!»! Ύστερα έπαιρνα της Νονάς μου της Πηνελόπης και τα άλλα απ' τη Ζωνάγκα.

Έτσι το κοπάδι μεγάλωνε κι ασχολογούσε όλο το χωριό καθώς τα κουδούνια πήγαιναν πέρα δώθε. Μερικά έβγαιναν στην άκρη και πάλευαν με τα κέρατά τους.

Τα τραγιά μεγαλόπρεπα με τις διακλαδώσεις τους και τα μεγάλα κυπριά πήγαιναν μπροστά βασιλιάδες του κοπαδιού. Ερωτοτροπούσαν με την πρώτη ευκαιρία με τις γίδες και δεν έκαναν διάκριση λίαρές (ασπρόμαυρες), σιούτες (χωρίς κέρατα, νιάγκρες (μαύρες), κανούτες (γκρίζες μπάρτζες (καφετίες) μπάλιες (με άσπρο μέτωπο) όλες περνούσαν...από το τραπέζι τους και για όλες είχαν να πουν ένα κοπλιμένο στ' αυτί, εκεί κάτω απ' τα σκληράκια.

Τίναζαν περήφανα το κεφάλι με τα κέρατα και τα φουσκωμένα ρουθούνια μοσχοβρώμαγαν τα σοκάκια απ' τη χαρακτηριστική μυρωδιά. Κι οι νοικοκυρές αγανακτισμένες.

«Αχόρταγο εισί να γένς ξικ να γένς κι συ κι η προκοπής. Αμ' δεν θα ρουπώς (χορτάσεις) ποτέ, μα ξεβρώμισ».

Αυτοί που είχαν τους τράγους είχαν και το ...ανάλογο εισόδημα, αφού για τις ...υπηρέσεις τους έπαιρναν τα πρωτεία.

Καθώς μας έπαιρνε ο κατήφορος κι αυτά κι εμένα ως την Πλάκα τα παρδόνια στον γιδάρ τον Τολ τον Φουνταρά, που καρτερούσε με την γκλίτσα και το το λαγάν κι όλο φώναζε για να ελέγχει το κοπάδι. Μερικές ξαπόσταινα νυσταγμένες ακόμα στον ίσκιο, άλλες ξύνονταν από βαρεμάρα, κι άλλες καλοξυπνημένες καμάρωναν τα σκληράκια.

Εκεί τελείωνε η αποστολή μου. Έπαιρνα τον ανήφορο με τη βίτσα στο χέρι τυλιγμένη στον κουρνιαχτό και τη μυρωδιά του κοπαδιού, με ξαναμένα μάγουλα και τ' αυτιά να κουδουνίζουν σε μια μοναδική συναυλία.

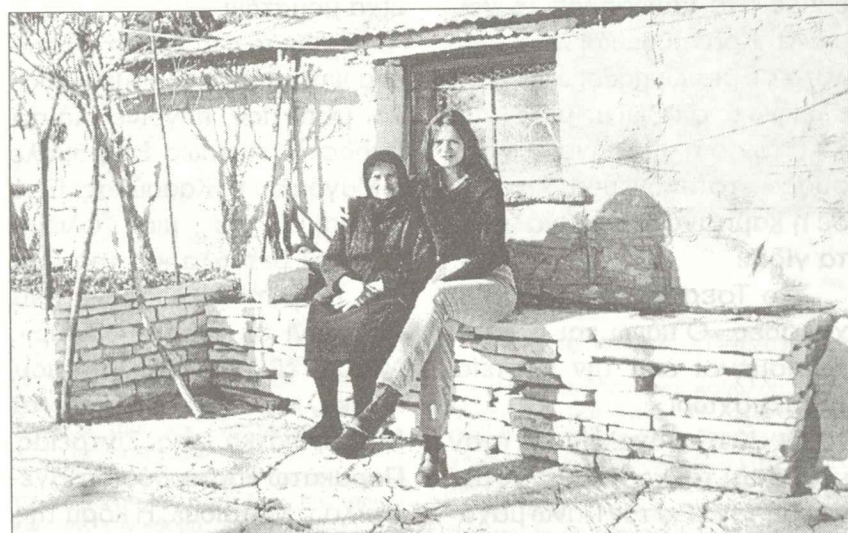
Τι δεν θάδινα να με τύλιγε ξανά εκείνος ο κουρνιαχτός!

Η γιαγιά μου από το Ζανόρι

θέτει στο ακέραίο: είναι φιλόξενη, ευπροσήγορη, δυναμική, προσηνή και φτιάχνει ωραίες πίτες. Ευελπιστώ, ως απόγονό της, να κληρονομήσω έστω και τα μισά απ' αυτά τα θετικά χαρακτηριστικά.

Ήταν αστέιο, θυμάμαι, όταν μικρό παιδί ερχόμουν τα καλοκαίρια στο χωριό από τη μεγαλούπολη όπου ζούσα και ζω ακόμα κι η γιαγιά χρησιμοποιούσε στις καθημερινές μας ομιλίες κάποιες λέξεις από την τοπική διάλεκτο τις οποίες εγώ, με το όχι και τόσο ακονισμένο μυαλό τότε, δεν τις καταλάβαινα. Κι έλεγα από μέσα μου: πρέπει να βάλω τη μαμά μου να μου κάνει φροντιστήριο. Τώρα μεγάλη πια τις περισσότερες απ' αυτές

ζουν τον συνολικό πληθυσμό των χωριών του Ζαγορίου, να ζουν απομονωμένοι, μακριά από τους δικούς τους ανθρώπους που αναζητήσαν μία καλύτερη τύχη. Όσοι έχουν εξασφαλισμένη παρέα θεωρούνται τυχεροί. Οι υπόλοιποι αφήνονται στα πλοκάμια της μοναχικότητας τους. Όλο αυτό το άγριο τοπίο σε συνδυασμό με τις ατέρμονες νύχτες του χειμώνα πυροδοτούν την υπομονή τους για τον ερχομό μιας ηλιαχτίδας που θα λαμπυρίσει στο δωμάτιό τους αλλά και στην ψυχή τους. Κι όταν πλέον έρχεται ο Ιούλιος και μαζί μ' αυτόν οι ορδές επισκεπτών τότε στήνεται ένα πανηγύρι χαράς, ευδαιμονίας που θα λάβει τέλος με την αρχή του Σεπτεμβρίου.

τις λέξεις τις έχω εμπεδώσει και τις αγαπώ ιδιαίτερα. Ένα άλλο εξίσου αστέιο περιστατικό ήταν η αυτοσχέδια κούνια που μας είχε φτιάξει η γιαγιά για να παίζουμε τα ξαδέρφια, τα γειτονόπουλα, ο δερφός μου κι εγώ. Την είχαμε κρεμάσει σε ένα από τα δέντρα που βρίσκονται στην αυλή του σπιτιού. Παρόλο που ήταν αξιόπαινη η προσπάθεια της γιαγιάς γιατί μέλημά της ήταν να μας ευχαριστήσει, ωστόσο κανένα παιδί δεν βλεπόταν να κουνιθεί λόγω της πρωτόγονης κατασκευής και της μη ευρύχωρης τοποθέτησής της. Οπότε η απόπειρα της κούνιας σύντομα καταποτιστήκε.

Εδώ και πολλά καλοκαίρια, ιδιαίτερα τον μήνα Αύγουστο, μαζευόμαστε στο σπίτι γύρω στα δέκα άτομα συνολικά. Άλλοι για να περάσουν ένα όμορφο καλοκαίρι στη δροσιά του βουνού κι άλλοι για να παραβρεθούν και να απολαύσουν το μαγευτικό πανγύρι που αρχίζει στις 6 Αυγούστου στο χωριό μας κι αποτελεί τον κολοφώνα της αποθέωσης της γνήσιας παραδοσιακής ηπειρωτικής μουσικής. Η γιαγιά ως οικοδέσποινα μας δέχεται κάθε φορά αδιαμαρτύρητα, παρά τις φασαρίες και τον κόπο που της δημιουργούμε. Όσο κι αν επιβαρύνεται από τη φιλοξενία τόσων νομάτιων, όσο κι αν διασαλεύεται η ηρεμία της, δεν παραιτείται, ούτε μας κάνει να αισθανόμαστε ανεπιθύμητοι. Ισα ίσα προσπαθεί να μας πείσει να επιμνημόνουμε το χρόνο παραμονής μας. Πολύ φοβάμαι πως αν δεν ήταν προικισμένη με τα χαρακτηριστικά που προανέφερα σε παραπάνω παράγραφο, οι επισκέψεις όλων μας στο χωριό θα ήταν πιο συμπτωνόμενες έως μηδαιμένες.

Είναι σχεδόν κατόρθωμα για όλους αυτούς τους ηλικιωμένους που απαρτί-

Παράλληλα είναι λυπηρό το πόσο ξεχασμένοι είναι στη σημερινή εποχή οι μεγάλοι άνθρωποι. Η νεότερη γενιά κατατρεγμένη στο ρου της επιβίωσης και στην εξασφάλιση υλικής ευημερίας κλείνει κάθε παράθυρο επικοινωνίας με τα άτομα της τρίτης ηλικίας.

Είναι λογικό να αναρωτηθεί κανείς: αυτή είναι η αποτίμηση της συνεχούς προηγούμενης προσφοράς; Μια ζωή ασίγηστης δουλειάς κι αυτοθυσίας για να αποκαταστήσουν τους απογόνους και το αποτέλεσμα είναι η άγνοια και η αδιαφορία εκ μέρους τους. Υπάρχουν ζωντανά παραδείγματα τέτοιας συμπεριφοράς καθώς υπάρχουν και ζωντανά παραδείγματα αλτρουϊστικής συμπεριφοράς κατά την οποία παιδιά, ανήλικα κλπ. εκδηλώνουν την αγάπη τους, την αλληλεγγύη και την έμπρακτη φιλαλληλία τους προς τα δικά τους αγαπημένα ηλικιωμένα πρόσωπα. Ποτέ δεν είναι αργά για να αναζωπυρώσουμε και να αναστήσουμε τις σχέσεις μας πριν όμως τους χάσουμε οριστικά. Να ξαναθυμηθούμε τι σημαίνει να αγγίζουμε ο ένας τον άλλον, να συνδεόμαστε, να νοιάζομαστε ο ένας τον άλλον. Μια καλή κουβέντα κι ένα χαμόγελο δεν κοστίζουν άλλωστε τίποτα.

Με συγκινεί στη γιαγιά μου αλλά και σε άλλους ανθρώπους των εβδομήντα, ογδόντα ή ενενήντα ακόμα χρόνων, το γεγονός ότι αποτελούν δεξαμενή σοφίας αν και το μορφωτικό τους επίπεδο περιορίζεται στην καλύτερη περίπτωση σε ένα απολυτήριο δημοτικού. Μπορεί να μη γυύθηκαν την πορεία μιας ακαδημαϊκής θητείας, ωστόσο γυύθηκαν τη θητεία της ζωής η οποία τους έκανε μάχιμους σωματικά αλλά και νοητικά. Ποιός μπορεί να μη δώσει βαρύτητα στο λό-

γο τους όταν αυτός αφορά την πολιτική την κοινωνία, το ρόλο της οικογένειας, τις διαπροσωπικές σχέσεις, τη συμπεριφορά της γυναίκας απέναντι στον άνδρα, τη συμπεριφορά του παιδιού απέναντι στον γονέα, την ύπαρξη ήθους κι αρχών στη ζωή μας. Η σοφία και η πολυμάρθεια υπογραμμίζουν τις απόψεις τους κι αν είσαι λίγο εξήντος αποκαμύζει σημαντικά πράγματα. Οι συμβουλές και οι προσωπικές τους τοποθετήσεις είναι κομμάτια από διαμάντι που μας τα προσφέρουν αφιλοκερδώς. Στη βολή της των νεότερων είναι το αν θα τα υποθετήσουν ή όχι.

Είναι πολύ γραφική η εικόνα της ηλικιωμένης γυναίκας με τα μαύρα συνθησούρα, τα άσπρα πλεγμένα μαλλιά, το σκελετωμένο πολύπαθο σώμα, τα νυχελικά χέρια γεμάτα ρόζους και τα ανήσυχα βλέμματα. Αποτελεί τη πραγματική οπτικοποίηση της φράσης που συχνά επικαλείται η τρίτη ηλικία σχετικά με τη νεότητα ότι «εκεί που είσαι ήμουν κι εγώ που είμαι θάρβεις». Αυτή η εικόνα είναι πολύ συνηθισμένη στα χωριά κι εμένα προσωπικά μου προκαλεί δέος. Βλέπουμε πολλές τέτοιες κυρίες να κινούνται στα πεζούλια της εξωπορτής τους ή να σκουπίζουν τις αυλές τους με τις χορταρένιες σκούπες ή να περπατούν στο σοκάκια αγέρωχες βασιλόνιδες μπαστούνι. Αν σε αντιληφθούν σε ρωτάνε κατά πρώτον ποιαού είσαι και κατά δεύτερον σε καλοτυχίζουν. Τότε εσύ το μόνο που θέλεις είναι να βρεις μία ωραία φωτογραφία μαζί τους. Κι πως έτσι είναι και η δικιά μου γιαγιά.

Μακριζώ όλα εκείνα τα παιδιά που προλαβαίνουν να γνωρίσουν τις γιαγιάδες τους αλλά και τους παππούδες τους να αισθανθούν το χάδι τους και να αντλήσουν από αυτούς συμβουλές, μεστής ολκής σύμφωνα με τις οποίες θα πορευτούν στη ζωή τους και θα τις αναγάγουν σε γνώμονα για αποφυγήσιμους καταστάσεων. Η ύπαρξή τους είναι αναμφισβήτητη πολυτιμότητα για κάθε παιδί. Χαράζουν στη μνήμη όλων μας ιστορίες ανεξίτηλες προσδιορισμένες από υπερμετρη αγάπη, προστατευτικότητα αλλά και κυμικά στοιχεία. Ποτέ δε θυμάται ανάλογες ιστορίες και δεν διακατέχεται από νοσταλγία και νοσηστάματα χαράς; Ποιος δε θυμάται ανάλογες ιστορίες και δεν κυριεύεται από τον πόθο να τις ξαναζήσει; Κι όταν τελειώνει μία αποφράδα στιγμή τους χάνουμε τότε αποτυπώνεται το στίγμα τους και το άρωμά τους στο νου και στην καρδιά μας.

Για το τέλος εύχομαι στη γιαγιά μου να είναι καλά στην υγεία της για το υπόλοιπο της ζωής της, να διατηρήσει αλώβητη την αξιοπρέπεια της και να μας αγκαλιάζει όλους θερμά με την αγάπη της και τη σκέψη της. Έχουμε όλη η οικογένεια ανάγκη την παρούσα της και τη σοφή αντιλήψή της απέναντι στα δρώμενα. Από τη μεριά μου αισθάνομαι ιδιαίτερα ευτυχής που μία από τις δύο γιαγιάδες μου είναι η συγκεκριμένη γυναίκα, αν και λόγω της απόστασης που μας χωρίζει δεν είμαι σε θέση να τη βλέπω συχνά και να της προσφέρω όσο θα ήθελα.

Μέσω αυτού του γραπτού μου χαίρετώ κι όλες τις υπόλοιπες μεγάλες κυρίες που πλησιάζουν στα χρόνια της γιαγιάς μου, κατέχουν αντίστοιχο μεγαλείο ψυχής και συνεχίζουν ακάθεκτες να διαμένουν στα θεσπέσια χωριά του Ζαγορίου.

Λαμπρινή Φρόνη

Από την επικαιρότητα

Ο ΣΗΜΕΡΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ

Σ. Θ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού το «ΖΑΓΟΡΙ μας» (Μάιος 2000) και στη στήλη «ΜΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΜΙΑ ΣΤΟΡΙΑ» είχαμε αναφερθεί σε μια πολύ χαρακτηριστική εικόνα με τους ξένους τουρίστες που έφταναν στο Μονοδένδρι και στη συνέχεια, με αφετηρία το μεσοχώρι του χωριού, ανέβαιναν καβαλάρηδες προς την νεότητα ότι «εκεί που είσαι ήμουν κι εγώ που είμαι θάρβεις». Αυτή η εικόνα είναι πολύ συνηθισμένη στα χωριά κι εμένα προσωπικά μου προκαλεί δέος. Βλέπουμε πολλές τέτοιες κυρίες να κινούνται στα πεζούλια της εξωπορτής τους ή να σκουπίζουν τις αυλές τους με τις χορταρένιες σκούπες ή να περπατούν στο σοκάκια αγέρωχες βασιλόνιδες μπαστούνι. Αν σε αντιληφθούν σε ρωτάνε κατά πρώτον ποιαού είσαι και κατά δεύτερον σε καλοτυχίζουν. Τότε εσύ το μόνο που θέλεις είναι να βρεις μία ωραία φωτογραφία μαζί τους. Κι πως έτσι είναι και η δικιά μου γιαγιά.

Μακριζώ όλα εκείνα τα παιδιά που προλαβαίνουν να γνωρίσουν τις γιαγιάδες τους αλλά και τους παππούδες τους να αισθανθούν το χάδι τους και να αντλήσουν από αυτούς συμβουλές, μεστής ολκής σύμφωνα με τις οποίες θα πορευτούν στη ζωή τους και θα τις αναγάγουν σε γνώμονα για αποφυγήσιμους καταστάσεων. Η ύπαρξή τους είναι αναμφισβήτητη πολυτιμότητα για κάθε παιδί. Χαράζουν στη μνήμη όλων μας ιστορίες ανεξίτηλες προσδιορισμένες από υπερμετρη αγάπη, προστατευτικότητα αλλά και κυμικά στοιχεία. Ποτέ δε θυμάται ανάλογες ιστορίες και δεν διακατέχεται από νοσταλγία και νοσηστάματα χαράς; Ποιος δε θυμάται ανάλογες ιστορίες και δεν κυριεύεται από τον πόθο να τις ξαναζήσει; Κι όταν τελειώνει μία αποφράδα στιγμή τους χάνουμε τότε αποτυπώνεται το στίγμα τους και το άρωμά τους στο νου και στην καρδιά μας.

Η φωτογραφία είναι από την είσοδο του μεσοχωριού στο Μονοδένδρι τον περασμένο Αύγουστο και δεν είναι η μοναδική. Καθημερινά σχεδόν παρατηρείται το ίδιο φαινόμενο. Συνωστισμός από κάθε είδους τροχοφόρα και με μεγάλες δυσκολία προσπαθούμε να αποτρέψουμε την είσοδό τους στο πλακόστρωτο της πλατείας, το οποίο προσπαθούν να καταλάβουν οι εποχούμενοι για να επωφεληθούν και της σκιάς του πλάτανου. Συνιστούμε σ' όλους ν' αποφεύγουν την περίπτωση αυτή και να σταθμεύουν στο παρακείμενο πάρκινγκ, το οποίο κι αυτό τις περισσότερες μέρες δεν επαρκεί, και δημιουργούνται συνεχώς προβλήματα και δια-

μαρτυρίες εκατέρωθεν εκτοξεύονται.

Είναι κι αυτό αποτέλεσμα του μαζικού τουρισμού! Όμως ως μην είμαστε μερικές φορές μεμψίμοιροι και σχολαστικοί.

Ο τουρισμός είναι ωφέλιμος για τον τόπο μας και δίνει μια ξεχωριστή ζωή και κίνηση στα χωριά μας, που τόσο ανάγκη την έχουν.

μας χρόνο με το χρόνο παρουσιάζουν αυξητική τάση και το Ζαγόρι, που η φύση το προίκισε με μια μοναδική ομορφιά, είναι βέβαιο πως θα έχει ανάλογο μερίδιο από αυτή τη δραστηριότητα.

Επομένως κάθε επένδυση στον τουρισμό είναι χρήσιμη και αποδοτική και εκτός από τους ενδιαφερόμενους που

περιβάλλοντος ώστε δίκαια το Ζαγόρι να είναι σε προνομίο-χο θέση για ν' απολαμβάνει καλύτερα τα αγαθά που προκύπτουν από τον τουρισμό.

Είναι η μόνη δραστηριότητα που θα κρατήσει ζωντανά τα χωριά μας. Ήδη έχουμε απτά δείγματα του γεγονότος αυτού και το μέλλον προοιωνίζεται λιαν αισιόδοξο.

Εικόνες τουριστικής κίνησης στο Ζαγόρι.

Με τον τουρισμό τα τελευταία χρόνια στο Ζαγόρι αυξάνεται θεαματικά η οικοδομική δραστηριότητα και πολλοί νέοι άνθρωποι βρίσκουν κάποια διέξοδο στο πρόβλημα της ανεργίας εξασφαλίζοντας στις διάφορες τουριστικές επιχειρήσεις μια **μόνιμη εργασία στον τόπο τους**. Και αυτό το τελευταίο έχει μεγάλη σημασία, το να βρίσκει ένας νέος μόνιμη απασχόληση στον τόπο του και να μην ταλαιπωρείται άνεργος ή υποαπασχολούμενος στα μεγάλα αστικά κέντρα με όλες τις συνέπειες που έχει μια τέτοια εξέλιξη.

Οι αριθμοί για την προσέλευση τουριστών στη χώρα

θέλουν να ασχοληθούν με τέτοιου είδους δραστηριότητες, όλοι οι άλλοι ας βοηθήσουμε καθένας με τον τρόπο του στην αναβάθμιση των συνθηκών για την καλύτερη εξυπηρέτηση των επισκεπτών, που έχουν προορισμό το Ζαγόρι.

Παράλληλα η Αυτοδιοίκησης ας συντονίσουν τις προσπάθειές τους και να φροντίσουν ώστε το Ζαγόρι ν' αποκτήσει ένα καλύτερο δίκτυο με κατάλληλη σήμανση, απρόσκοπτη υδροδότηση σε όλους τους οικισμούς, απομάκρυνση των απορριμμάτων και κυρίως να προσέξουν πολύ στη διατήρηση του φυσικού και δομημένου

Οι κάτοικοι των χωριών μας πολλά έχουν να ωφεληθούν από τον τουρισμό, όταν ενεργήσουν σωστά και με προοπτική.

Το Ζαγόρι σήμερα παρουσιάζεται πρώτο στις λίστες με τα αξιοθέατα της πατρίδας μας και το ενδιαφέρον των ξένων αλλά και των ντόπιων τουριστών ολοένα και αυξάνεται στις προτιμήσεις τους γι' αυτό.

Ακριβώς αυτή η ιδιαίτερη προτίμηση των τουριστών για την περιοχή μας θα πρέπει να μας προβληματίσει και να δραστηριοποιηθούμε στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

ΣΑΒΒΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΑΝΑΔΡΟΜΕΣ

ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΓΥΦΤΟΚΑΜΠΟ (Πριν 46 χρόνια...)

Εποχή εκδρομών αυτή, από τον Ιούνιο ως το Σεπτέμβριο. Έκανε και «το Ζαγόρι μας» την εκδρομούλα του, όπως θα διαβάσατε στο προηγούμενο τεύχος του. Φίλος και συνεργάτης του περιοδικού μας, ο Φ.Β., ήρθε σήμερα και μας χαιρέτησε: «Φεύγω για εκδρομή στο ...Βόρειο Σέλας, εκεί πάνω στις Σκανδιναβικές χώρες. Οχτώ αεροπλάνα θα αλλάξουμε!...». Πέρσι είχε φτάσει στην άλλη άκρη του πλανήτη, στην Κίνα. «Τι Πήλιο και Λίμνη Πλαστήρα λέμε τώρα!»

Πόσο άλλαξε, αλήθεια η ζωή μας τα τελευταία 50 χρόνια; Και μαζί της, πόσο αλλάξαμε κι εμείς; Πόσο μικρός έγινε ο κόσμος και πόσο ευκολογύριστος;

Κι όμως, έρχονται στιγμές που κάποιοι νοσταλγούν κάποιους άλλους μικρόκοσμους και κάποιες μικροχαρές, που όποιοι δεν τις ζήσανε, δύσκολα καταλαβαίνουν.

Κάτι τέτοια κουβεντιάσαμε κι αναμασσούσαμε αυτές τις μέρες εδώ στο «στέκι μας» κι εμένα οι θύμησες πέταξαν σε μια άλλη εκ-

στην ομορφιά του, με τα πανύψηλα έλατα και τα νερά του, λαχτάρες απλησίαστες στην ξεραίλα της πέτρας και του ποταμιού του χωριού μας.

Κάποιοι από τους παλιότερους που τον είχαν γνωρίσει, κάτω από αντίξοες συνθήκες (πόλεμο, κατοχή, εμφύλιο), μιλούσαν για την ομορφιά του χώρου, αλλά και το δύσκολο του εγχειρήματος: «Είναι μακρινά μαζωέ παιδιά...». Ναι αλλά από πέρσι άνοιξε ο δρόμος και πάει τώρα αυτοκίνητο, θύμιζε κάποιος, κι έτσι πάρθηκε η ...μεγάλη απόφαση.

Χρειάστηκαν μέρες και τρεχάματα, ώσπου να βρούμε λεωφορείο και να οργανωθούμε. Έπρεπε όλοι μας νάχουμε μαζί μας το σακουλάκι με φαγώσιμα, γιατί τότε ο Γυφτόκαμπος ήταν παρθένος από ανθρώπινη παρουσία (αργότερα έγινε μια ξύλινη καντίνα, που όλοι γνωρίσαμε και γευτήκαμε την ψητή προβατίνα. Τώρα μάθαμε πως έφτασε κι εκεί το επιχειρηματικό δαιμόνιο κά-

στενό κι επικίνδυνο χωματόδρομο. Κι εμείς οι αθεόφοβοι κουστουμάτοι και γραβατωμένοι! (Η ενδυματική αισθητική της εποχής για κάθε εκδήλωση βλέπετε. Αλλά και γιατί το πρόγραμμα προέβλεπε και στάση στο Τσεπέλοβο και Βίτσα που πανηγύριζαν).

Αφήνοντας το Σκαμνέλι και μπαίνοντας στη ζώνη του έλατου, νοιώσαμε πως μπήκαμε σ' έναν άλλον κόσμο άγνωστό μας μέχρι τώρα. (Το ίδιο πιστεύω ότι σήμερα θα νοιώθουν όσοι επισκέπτονται τις Άλπεις και τον Καναδά.

Άρα σημασία έχει αυτό που αισθάνεσαι και βιώνεις και όχι αυτό που σου προσφέρει το βίωμα).

Ύστερα κάναμε και νοιώσαμε αυτό που πάντα γίνεται όταν τα νιάτα σμίγουν με την ομορφιά του κόσμου: Ένα πανηγύρι ψυχικής χαράς κι ευφροσύνης.

Πετάξαμε σακάκια και γραβάτες, πλύνουμε την σκόνη στα παγωμένα νερά των ρυακιών, ξεαπλώσαμε σ' ένα βαθύτοξικο πλάτωμα,

πάνω στα κιλίμα όλα τα φαγώσιμα και τα καλούδια μας. Παιξαμε, γελάσαμε, φωτογραφηθήκαμε και ήταν ο κόσμος ολάκερος δικός μας.

Με το σούρουπο πήραμε το δρόμο του γυρισμού, γεμάτοι αγνό ζωή. Ολιγόωρη στάση στα πανηγύρια του Τσεπέλοβου και της Βίτσας και επιστροφή στη βόλτα μας.

Ύστερα για μέρες πολλές ζούσαμε αναπολώντας εικόνες και στιγμές αυτής της αξέχαστης εκδρομής.

Κοιτάζοντας τώρα τις φωτογραφίες εκείνες μαζί με τη νοσταλγία, αναπόφευκτη η θλίψη για εκείνους που βιάστηκαν να κάνουν την τελευταία τους «εκδρομή».

Για την Ευανθία, το Μάνθο, το Χρυσόστομο, τον Παναγιώτη, το Γιάννη, τον Τάκη (τον αδερφό μου), την Τσάνη. Αναθυμώντας τους είναι σαν να μη φύγαν ποτέ.

Βασ. Τσιόβας

ΠΟΙΗΣΗ

Η Παπικινιώτισσα φιλόλογος και τακτική συνεργάτιδα του περιοδικού, Ελένη Σκούρτη, μας εξέπληξε ευχάριστα και πάλι.

Τακτικά απολαμβάνουμε τη δυνατή γραφίδα της στις πορφές αναδρομές και αφηγήσεις της. Τη φορά αυτή η έκπληξη, μας ήρθε μέσα από τέσσερα όμορφα ποιήματά της που δημοσιεύουμε πιο κάτω και που αποτυπώνουν την ανεξάντλητη και πολύπτυχη ευαισθησία της.

Την ευχαριστούμε, για τη συμβολή της στην ποιητική αναβάθμιση του περιοδικού μας, μόνιμος στόχος μας.

Η Σ.Ε.

Στον πίσω καθρέφτη»

Πρακτικώς η ανάσα της γης

εβρίσκετο ψηλά σαν εκδίκηση.

Ενός και βράχια σε επιφυλακή

και, όπως ο χρόνος μου.

Η ανεξήγητα θλιμμένα μάτια γίναν καθρέφτης της ζωής

και το ποτάμι με τα πράσινα νερά

και αρχιμαλτίζει τη μοίρα αιώνων πλατάνων.

Παλιό ήρθε η νύχτα

αναμμένα μόνο τα φώτα τ' ουρανού

είσαι προστατευμένοι κι ασφαλείς

ήμας βαθεία, στον λόγον τη μαγεία.

και ψηλές ορθώθηκαν οι πόλεις

και γνάμνα οδοφράγματα οι κανόνες.

Η μου κύλησε τα βράχια της κι ο ποταμός κινδύνεψε να αρπαστεί.

Παίλα όμως,

απ' τη μοίρα τρέχοντας

έφερα γρήγορα και σ' έκρυψα

στην πίσω καθρέφτη

της ψυχής μου.

Επιστροφή

Προφύγετε περόνες του πόθου μου για επιστροφή

και γίνονται στήριγμα και θα κρεμούν το σώμα μου.

Ελευθερο το πνεύμα μου

και ανεβαίνει ψηλά

σε σκάλες ερειπωμένες πέτρινων σπιτιών.

Ο σκακιστής που κλαίει σιωπηλά.

Γιώργο, τον Τάκη (τον αδερφό μου), την Τσάνη. Αναθυμώντας

τους είναι σαν να μη φύγαν ποτέ.

αλλής εποχής.

και μαρμαίρες σκαλιστών ταβανιών.

Σε αυλές με ίσια μαύρη πλάκα.

Σε πανηγύρια με βαριά κλαρίνα.

Σε δίσκους ασπιδόκτους με γλυκό του κουταλιού...

Για να χαθεί τελικά

Στων υψηλών κορυφών τα ανοίγματα

με τον αιγάγρον τα σφυρίγματα

και του αετού τα μεγαλοπρεπή αναρρίματα.

1987

Προέλευση

Εγώ έρχομαι από τους Δωριείς

Από το γένος των Πελασγών και των Τυμφαίων.

Από τη δυσχείμωνη, πέρα, Δωδώνη.

Προστάτη μου έχω το Δία

Φωτοστέφανο γιαννιώτικα μπακίρια κι ασπιδόκτους.

Οι ήχοι μου είναι ρυθμοί στα τρία

Μοιρολόγια, τραγούδια πολυφωνικά

και κλαρίνα των Χαλκιαδών.

Έρχομαι απ' την Ήπειρο, απ' τον τόπο πίσω απ' το βουνό.

Γι αυτό δεν ζητάω πολλά,

Δεν ζητάω τίποτα.

Αυτό μονάχα: να μ' αφήσεις να σου δώσω.

Ό,τι μάζεψα με αγάπη απ' τις πέτρες μου.

Ομορφιές που το φως μου τις πνίγει.

Χαρές και χάρες της ψυχής μου.

Να μ' αφήσεις να σου τα δώσω απλόχερα.

Χωρίς αντάλλαγμα κανένα.

Αθήνα 1985

Τον Αύγουστο

Να είναι Αύγουστος, νύχτα

Να φέγγει το φεγγάρι αργυρά και θλιμμένα

Να είναι ο χορδός κυκλικός

Να φτάνουν τα χωριά σα λυχάρια αναμμένα

Νά'ναι τ' άστρα χίλια

Νά'ναι τα βουνά γαλάζια κι αγαπημένα

Ν' ακούγονται κλαρίνα από μακριά

Νά'ναι οι άνθρωποι χαρούμενοι, πιασμένοι χέρι-χέρι

Νά'ναι τα φανέρια σπάνια και τα σύμφωνα ήχηρά

Να λικνίζονται δεγκούνια κόκκινα και μαντήλια μαύρα,

Να ακούγονται κουδούνια και ήχοι προβατιών

Να φτάνει πάνω στη γη

ο ήχος του πατέρα

έτσι όπως ήταν

τον Αύγουστο.

Αύγουστος 1987

ΕΛΕΝΗ ΣΚΟΥΡΤΗ

δρομή (...η πρώτη μου θάλαγα), εδώ και 46 ολόκληρα χρόνια, το μακρινό καλοκαίρι του 1954...

Γεμάτο, ακόμα, από κόσμο το χωριό μου. Εμείς οι νέοι περνούσαμε όμορφες, αξέχαστες μέρες, στην προσπάθειά μας «ν' ανεβάσουμε» θεατρικά τον «Παπαφλέσσα». Κάποια μέρα από κάποιον έπεσε η ιδέα μιάς εκδρομής στο ...Γυφτόκαμπο. «Στο ...Γυφτόκαμπο; Τι λες μαζωέ ...εύκολο τό- χεις;».

Ακουστά είχαμε, οι νέοι, το Γυφτόκαμπο και φάνταζε πολύ από- μακρος, αλλά και παραμυθένιος

ποιου κι ο Θεός να βάλε το χέρι του το τι πρόκειται να γίνει).

Έτσι το πρωί του Δεκαπενταγυστου ένα λεωφορείο αγόνων γραμμών των τριάντα θέσεων, μας φόρτωσε έξω απ' το χωριό, στον Αι-Νικόλα (μέσα ήταν αδύνατο να φτάσει) και ξεκινήσαμε τραγουδώντας για τον ελατόφυτο Γυφτόκαμπο.

Πάνω από δυο ώρες κράτησε το ταξίδι ως που να φτάσουμε, με δυο ολιγόλεπτες στάσεις στην κορφή στο Καπέσοβο και στο Σκαμνέλι.

Σύννεφο η σκόνη πίσω μας στο

Ποιές εκδηλώσεις ενδιαφέρουν το ευρύ κοινό

100

Το πανηγύρι Αγίων Αναργύρων Κρυόβουσης

Την Κυριακή 2 Ιουλίου 2000 και μετά τη Θεία λειτουργία, στο συνεχόμενο του εξωκλήσιον Αγίων Αναργύρων μεγάλο λειβάδι αυτού και στις παχιές σκιές των μεγάλων δέντρων, έγινε το ετήσιο υπαίθριο παραδοσιακό πανηγύρι του χωριού Κρυόβουσης, προς τιμήν των εορταζόντων Αγίων αυτών.

Εκτός από τους Κρυόβουσιτες, συμμετείχαν πολλοί κάτοικοι των γύρω χωριών.

Το πανηγύρι ετίμησαν με τη συμμετοχή τους οι Δήμαρχοι Περάματος και Ανατολικού Ζαγορίου κ.κ. Ζιάκκας και Σωτήρης Σπυριδάκης, οι Πρόεδροι των Δημοτικών Συμβουλίων, καθώς και Δημοτικοί Σύμβουλοι.

Ο αριθμός των πανηγυριστών υπερέβη τους 350.

Η διασκέδαση άρχισε από την 11 πρωινή ώρα και συνεχίσε μέχρι το βράδυ.

Ο μεγάλος και σκιερός υπαίθριος χώρος, το καταπράσινο και όμορφο τοπίο, η καλή οργάνωση του πανηγυριού, το καλό δημοτικό μουσικό συγκρότημα, τα ψητά, οι πλούσιοι μεζέδες και τα διάφορα ποτά, ο ήσυχος και απολαυστικός χορός, ευχαρίστησαν και ενθουσίασαν πολύ τους πανηγυριστές, οι οποίοι έφτυσαν με τις καλύτερες εντυπώσεις.

Τον πανηγυρικό εξεφώνησε ο κ. Χρήστος Γαμπρίτσος και έχει ως ακολούθως:

«Αιδεσιμώτατοι Ιερείς Κύριε Δήμαρχε του Δήμου Περάματος Κύριε Δήμαρχε του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου

Κύριοι Αντιδήμαρχοι, Πρόεδροι των Δημοτικών Συμβουλίων και Δημοτικοί Σύμβουλοι των Δήμων αυτών Κύριοι Πρόεδροι και Σύμβουλοι των Τοπικών Συμβουλίων Κυρίες και Κύριοι,

Το χωριό μας τελεί σήμερα το ετήσιο τοπικό παραδοσιακό πανηγύρι του, το οποίο γίνεται κάθε χρόνο την εορτή των Αγίων Αναργύρων και προς τιμήν αυτών.

Το εξωκλήσι, που είναι δίπλα μας, έγινε για πρώτη φορά πριν 200 περίπου χρόνια (1818) και αφιερώθηκε στους Αγίους Αναργύρους, για τους εξής λόγους:

Στη μικρή τούτη περιοχή, που λέγεται Ποταμιά, κατοικούσαν πριν το 1800 4-5 οικογένειες του χωριού μας.

Η μεγάλη και θανατηφόρα επιδημία (πανούκλα) που ήρθε στο Νομό μας πριν 200 περίπου χρόνια (1816), θανάτωσε πολλούς από τα γύρω χωριά και σε μερικά τους περισσότερους.

Στο χωριό μας θανάτωσε τους μισούς, περίπου, ενώ στον μικρόν Συντοκισμόν μας τούτον τους θανάτωσε όλους. Επέζησε μόνον ένας γέρος τυφλός.

Ύστερα απ' αυτό, οι επιζήσαντες κάτοικοι του χωριού μας φροβούμενοι μήπως ξαναέρθει η καταστρεπτική επιδημία αυτή, έχτισαν για πρώτη τότε φορά το εξωκλήσι αυτό και το αφιέρωσαν στους Αγίους Αναργύρους, οι οποίοι ήταν γιατροί (γιάτρειαν τον κόσμο δωρεάν χωρίς αργύρα και γι' αυτό ονομάστηκαν Ανάργυροι και αγίασαν), για να προστατεύουν τον τόπο αυτόν από τις

αφρώστιες.

Από τη θανατηφόρα επιδημία αυτή, τα γειτονικά χωριά Μηλιωτάδες και Μουγγιλιό έχασαν τότε τα δύο τρίτα των κατοίκων τους. Οι λίγοι που έμειναν, από φόβο μην ξαναέρθει το μεγάλο κακό αυτό και χαθούν και αυτοί, έφυγαν από τα χωριά τους και πήγαν: των μεν Μηλιωτάδων στο Γρεβενίτι, των δε Μουγγιλιών στο Καβαλλάρι, και έτσι έμειναν τα χωριά αυτά για πολλά χρόνια ακατοίκητα και έρημα.

Οι βασικοί σκοποί του πανηγυριού μας τούτου, όπως και όλων των πανηγυριών των άλλων χωριών, είναι τρεις: Θρησκευτικός ο πρώτος, κοινωνικός ο

δεύτερος και διασκέδασις ο τρίτος. Ο πρώτος σκοπός είναι τιμήση και το προσκύνημα των εορταζόντων Αγίων και η ζήτηση απ'αυτούς βοήθειας και προστασίας.

Ο δεύτερος σκοπός είναι η συγκέντρωση, το αντάμωμα, η συνομιλία, η δημιουργία γνωριμίας και φιλίας μεταξύ των πανηγυριστών, η ανάπτυξη και σύσφιξη των κοινωνικών σχέσεων αυτών κ.ά.

Ο τρίτος σκοπός είναι η διασκέδαση, η απόλαυση και η ευχαρίστηση των πανηγυριστών.

Σκόπιμον είναι, κυρίες και κύριοι, να γίνει μία συνοπτική ιστορική αναδρομή γύρω από την καθιέρωση και λειτουργία των πανηγύριων.

Είναι ιστορικά γνωστό σε όλους μας ότι τα πανηγύρια κληρονομήσαμε από την αρχαία Ελλάδα μας, στην οποία το κυριώτερο και Πανελλήνιο ήταν της Ολυμπίας, το οποίο γινόταν προς τιμήν του Ολυμπίου Θεού, δηλαδή του Δία, και κατά το οποίο γίνονταν οι λεγόμενοι Ολυμπιακοί αγώνες, οι οποίοι ήταν δημιουργία αρχαιοελληνικό και από εκεί εξεπήδησαν και γίνονται ακόμη και σήμερα, με μεγάλο ενδιαφέρον και πάθος σε όλα τα Κράτη της γης.

Αυτούς τους Ολυμπιακούς αγώνες, για τους οποίους πολλός λόγος γίνεται, ετοιμάζεται τώρα η χώρα μας να κάνει το 2004.

Στα αρχαιοελληνικά πανηγύρια εκείνα γίνονταν, συνήθως, αγώνες και επακολουθούσε οίνοποσία, μουσική και χορός. Στα δε Ελευσίνια γίνονταν τρελλή διασκέδαση με γυμνιστές.

Στα αρχαιοελληνικά πανηγύρια αυ-

τά εισέρχον και συγκεντρωνόταν πολλές χιλιάδες Έλληνες απ' όλες τις Πόλεις-Κράτη της Ελλάδος. Δίνονταν δε τότε μεγάλη σημασία, ώστε και ανακωχή πολέμου γίνονταν για να διευκολυνθεί η γενική συμμετοχή όλων των Ελλήνων στα πανελλήνια πανηγύρια αυτά.

Στις μεγάλες αυτές πανηγυρικές συγκεντρώσεις των αρχαίων Ελλήνων εύρισκαν την ευκαιρία οι τότε γήτορες και εκφωνούσαν βαρυσήμαντους εθνικούς λόγους, με τους οποίους καλούσαν όλους τους Έλληνες σε ενότητα για την προάσπιση τους από τους Πέρσες, που ήταν τότε ο μοναδικός γι' αυτούς εχθρός. Οι λόγοι που εκφωνήθηκαν στα πα-

να μας μεταφέρει σε έναν κόσμο χαρής, ευφορίας και αγαλλιάσεως.

Αλλάζουμε για λίγο την σκέψη μας, ξεχνάμε την καθημερινή ρουτίνα, γινώματε διαφορετικοί και διώνουμε απ' μέσα μας ότι μας θλίβει και μας βαρύνει.

Ο χορός μας ενώνει, μας ανθίζει τον ενθουσιασμό μας στο κατακόρυφο, μας ενισχύει το θάρρος και την αυτοπεποίθηση, μας εκτονώνει, μας ελαφραίνει και μας δυναμώνει ψυχικά και σωματικά.

Τα ξεχνάμε όλα την ώρα εκείνη, νιώθουμε διαφορετικοί, ανανεωμένοι και υπεράνω όλων.

Το ποτό μας ευφραίνει, η μουσική μας ενθουσιάζει, ο χορός μας ανανεώνει και όλα μαζί μας μαγεύουν και μας ανθίζουν για λίγον χρόνο στα ύψη που επιγείου παράδεισου.

Η ψυχή μας και τα συναίσθηματά μας δεν ικανοποιούνται μόνον με τα υλικά γαθά, όσα και αν είναι αυτά. Θέλουν και τη δική τους ικανοποίηση, η οποία επιτυγχάνεται κατά μέγιστο με τη διασκέδαση.

Το μουσικό δημοτικό συγκρότημα τους έμπνευσε καλλιτέχνες του, που έχουμε σήμερα εδώ, θα προσπαθήσαν διασκεδάσει όσο καλύτερα μπορεί τους πανηγυριστές.

Κυρίες και Κύριοι,

Τα ετήσια τοπικά παραδοσιακά πανηγύρια και ιδίως τα υπαίθρια τουαίτια, έπαιξαν και εξακολουθούν να παίζουν σημαντικόν θρησκευτικόν, κοινωνικόν, πολιτιστικόν και διασκεδαστικόν ρόλον.

Γι' αυτό, πρέπει να συνεχίσουν αυτά με την ίδια παραδοσιακή τους μορφή, για να ξεχωρίζουν έτσι το γνήσιο παλιό από το νοθευμένο καινούργιο.

Το χωριό μας ευχαρίστησε όλες τις κυρίες και κύριοι, που τιμήσατε με την συμμετοχή σας το πανηγύρι μας τούτο.

Σας υποδεχόμαστε με χαρά και ανοιχτή καρδιά και σας ευχόμαστε καλή διασκέδαση μαζί μας. Ευχαριστώ».

Καπεσοβίτικο γλέντι

Στις 17 Ιούνη οι Καπεσοβίτες μαζεύτηκαν στην Πασχάλειο Σχολή με τα φαγιά τους και τα ποτά τους. Κάλεσαν για να λαλήσει και την παρέα του Γρηγόρη Καψάλη. Το γλέντι ξεκίνησε με παλιούς και καλούς χορευτές, άντρες και γυναίκες και κυρίως με διαλεγμένα τραγούδια. Παραπάνω από είκοσι χορευτές έδειξαν τις ικανότητές τους με τσακίσματα και γυρίσματα, με παράσημα και ύφος. Οι χοροί γραφτήκαν σ' ένα μπαλάντα και θα μαζευτούμε να μας τους δείξουν σ' ένα άλλο γυαλί. Ύστερα απ' το πρόγραμμα ακολούθησε ελεύθερο γλέντι μέχρι που χάραξε.

Και τ' χρόν'.

Απόστολος Ντιναλέξης

Δημήτρης Ι. Τσεκούρας: Ο ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ Από τις εκδόσεις «Θόος Πανός» - Μάιος 2000)

Προσπατάει το φως της δημοσιότητας το θεατρικό έργο του Δημήτρη Ι. Τσεκούρα, με τον τίτλο «Ο Επίσκεπτης».

Ο κ. Δημ. Τσεκούρας, νέος φιλόλογος, που ασχολείται ερευνητικά με το ύψος της ποίησης του Βύσσου Ελύτη, άνοιξε τα φτερά του, σολογώ, ότι με ξάφνιασε με το πρώτο καλοτυπωμένο θεατρικό του έργο.

Η πρώτη προσπάθειά, το πρώτο έργο, έλαβε σάρκα και οστά και πρε το δρόμο για πνευματική κατάρτιση και διέξοδο μέσα από τα δολιχά λογιστικά μονοπάτια. Του ευχόμαστε συνεχή άνοδο και πλούσια λογοτεχνική παραγωγή. Το πρώτο του έργο προοιωνίζει νέα πετάγματα και επιτυχίες.

Δεν είμαι θεατρικός κριτικός, αλλά ως φιλόλογος, θα προσπαθήσω να δώσω στους αναγνώστες το σπινθηρικό της εικόνας και της όλης της δομικής οικοδόμησης του έργου.

Διαβάζοντας το βιβλίο και δυο φορές, διακρίνα τις βαθύτερες λογοτεχνικές κεραιές του νέου συγγραφέα, τον εσωτερικό ψυχισμό του και το συναισθηματικό του πάθος, που φανερά ξεπηδάει από τους διαλόγους και την αυστηρή φόρτιση των προσώπων.

Το έργο σε τρεις πράξεις διαμαρτυρείται σε κάποια χειμωνιάτικη Δεκεμβριανή νύχτα (που δεν πρέπει να είναι τυχαία), «Χειμώνας» ο εσωτερικός τους κόσμος, ο κουραστικό κέντρο της Αθήνας, 40 χρόνων, ο Άγγελος 38 ο Επίσκεπτης, 32 χρόνων.

Και τα τρία πρόσωπα, θα έλεγα, είναι σηματοδεδιμένα από ένα βαρυσήμαντο, που σκιάζει και δυο πρόσωπα τις μεταξύ τους σχέσεις και δημιουργεί δυσκολίες και αδιέξοδο στη μελλοντική τους πορεία.

Η πρώτη πράξη, από τρεις σκευές, σηματοδοτείται από τον εκνευρισμό των προσώπων, τις αναπομπές, από ένα παρελθόν που σηματοδοτεί τις εξελίξεις, από το οποίο περιεργά μπλέκονται οι ζωές των ανθρώπων», από το «παιδί στον καθένα».

Η δεύτερη πράξη ακολουθεί τη διαλογική ύπουλη συζήτηση, που από τα υποκριτικά λόγια, ναίικες και κυρίως με διαλεγμένα τραγούδια. Παραπάνω από είκοσι χορευτές έδειξαν τις ικανότητές τους με τσακίσματα και γυρίσματα, με παράσημα και ύφος. Οι χοροί γραφτήκαν σ' ένα μπαλάντα και θα μαζευτούμε να μας τους δείξουν σ' ένα άλλο γυαλί. Ύστερα απ' το πρόγραμμα ακολούθησε ελεύθερο γλέντι μέχρι που χάραξε.

Από τη μελέτη του έργου σχηματίστη η γνώμη, γνώμη υποκειμενική και άποψη προσωπική, ότι το κεντρικό νόημα, το σημείο αναφοράς, βρίσκεται στα τελευταία λόγια του διαλόγου στην πρώτη σκηνή της πρώτης πράξης.

Ο διάλογος μεταξύ των τριών προσώπων είναι ο εξής:

Ο ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ: Σε συχαίνω. Α. Στο διάλογο (ακούγονται βήματα και μετά η πόρτα. Να χτυπάει. Δυνατά).

ΑΓΓΕΛΟΣ: Στα τσακίδια (παύση).

ΓΥΝΑΙΚΑ: Γιατί, Θεέ μου, γιατί; ΑΓΓΕΛΟΣ: (Ήρεμα): Επιτέλους, έφυγε... Έφυγε...

(Ακούγονται το σιγανό κλάμα της Γυναίκας).

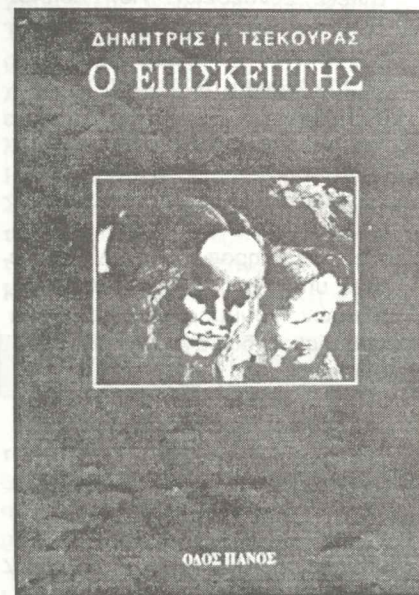
Εδώ, μέσα από ένα δυνατό διαλογικό κρεσέντο, κραυγή απόγνωσης από τη Γυναίκα και ανακούφι-

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

Πρόκειται για δύο πρόσωπα σε ένα; Ίσως, αλλά είναι κάτι που δεν διαφαίνεται, πέρα από κάποιες παύσεις των πρωταγωνιστών και ορισμένα αποσιωπητικά. Τίποτε δεν είναι δεδομένο.

Ο αναγνώστης αφήνεται να σχηματίσει ο ίδιος εικόνα του περιεχομένου. Θετική ή αρνητική προσέγγιση της πλοκής μπορεί να γίνει από τον καθένα, αφήνοντας στο τέλος μια ευχάριστη ή και στυφή γεύση.

Άλλωστε η αξία ενός θεατρι-

κού και γενικότερα λογοτεχνικού έργου έγκειται στο γεγονός ότι δεν δίνει λύσεις, ούτε προσφέρει, αλλά επιτρέπει στον καθένα να πλάθει με τη φαντασία του την εξέδο ή να πλησιάζει τις όποιες προσεγγίσεις. Με ένα λόγο να προβληματίζει.

Τα λόγια του R. W. Fassbinder: «Αγάπη ασφαλώς δεν υπάρχει. Εκείνο που υπάρχει είναι μόνο η δυνατότητα της αγάπης», που περικλείονται στους διαλόγους και στο οπισθόφυλλο του βιβλίου, παρέχουν τη «δυνατότητα» στον αναγνώστη ή, αν θέλετε, δίνουν το κλειδί για αποκωδικοποίηση του έργου και για σχηματισμό προσωπικής άποψης.

Από τη μελέτη του έργου σχηματίστη η γνώμη, γνώμη υποκειμενική και άποψη προσωπική, ότι το κεντρικό νόημα, το σημείο αναφοράς, βρίσκεται στα τελευταία λόγια του διαλόγου στην πρώτη σκηνή της πρώτης πράξης.

Ο διάλογος μεταξύ των τριών προσώπων είναι ο εξής:

Ο ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ: Σε συχαίνω. Α. Στο διάλογο (ακούγονται βήματα και μετά η πόρτα. Να χτυπάει. Δυνατά).

ΑΓΓΕΛΟΣ: Στα τσακίδια (παύση).

ΓΥΝΑΙΚΑ: Γιατί, Θεέ μου, γιατί; ΑΓΓΕΛΟΣ: (Ήρεμα): Επιτέλους, έφυγε... Έφυγε...

(Ακούγονται το σιγανό κλάμα της Γυναίκας).

Πρόκειται για δύο πρόσωπα σε ένα; Ίσως, αλλά είναι κάτι που δεν διαφαίνεται, πέρα από κάποιες παύσεις των πρωταγωνιστών και ορισμένα αποσιωπητικά. Τίποτε δεν είναι δεδομένο.

Ο αναγνώστης αφήνεται να σχηματίσει ο ίδιος εικόνα του περιεχομένου. Θετική ή αρνητική προσέγγιση της πλοκής μπορεί να γίνει από τον καθένα, αφήνοντας στο τέλος μια ευχάριστη ή και στυφή γεύση.

Άλλωστε η αξία ενός θεατρι-

κού και γενικότερα λογοτεχνικού έργου έγκειται στο γεγονός ότι δεν δίνει λύσεις, ούτε προσφέρει, αλλά επιτρέπει στον καθένα να πλάθει με τη φαντασία του την εξέδο ή να πλησιάζει τις όποιες προσεγγίσεις. Με ένα λόγο να προβληματίζει.

Τα λόγια του R. W. Fassbinder: «Αγάπη ασφαλώς δεν υπάρχει. Εκείνο που υπάρχει είναι μόνο η δυνατότητα της αγάπης», που περικλείονται στους διαλόγους και στο οπισθόφυλλο του βιβλίου, παρέχουν τη «δυνατότητα» στον αναγνώστη ή, αν θέλετε, δίνουν το κλειδί για αποκωδικοποίηση του έργου και για σχηματισμό προσωπικής άποψης.

Από τη μελέτη του έργου σχηματίστη η γνώμη, γνώμη υποκειμενική και άποψη προσωπική, ότι το κεντρικό νόημα, το σημείο αναφοράς, βρίσκεται στα τελευταία λόγια του διαλόγου στην πρώτη σκηνή της πρώτης πράξης.

Ο διάλογος μεταξύ των τριών προσώπων είναι ο εξής:

Ο ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ: Σε συχαίνω. Α. Στο διάλογο (ακούγονται βήματα και μετά η πόρτα. Να χτυπάει. Δυνατά).

ΑΓΓΕΛΟΣ: Στα τσακίδια (παύση).

ΓΥΝΑΙΚΑ: Γιατί, Θεέ μου, γιατί; ΑΓΓΕΛΟΣ: (Ήρεμα): Επιτέλους, έφυγε... Έφυγε...

(Ακούγονται το σιγανό κλάμα της Γυναίκας).

Εδώ, μέσα από ένα δυνατό διαλογικό κρεσέντο, κραυγή απόγνωσης από τη Γυναίκα και ανακούφι-

κού και γενικότερα λογοτεχνικού έργου έγκειται στο γεγονός ότι δεν δίνει λύσεις, ούτε προσφέρει, αλλά επιτρέπει στον καθένα να πλάθει με τη φαντασία του την εξέδο ή να πλησιάζει τις όποιες προσεγγίσεις. Με ένα λόγο να προβληματίζει.

Τα λόγια του R. W. Fassbinder: «Αγάπη ασφαλώς δεν υπάρχει. Εκείνο που υπάρχει είναι μόνο η δυνατότητα της αγάπης», που περικλείονται στους διαλόγους και στο οπισθόφυλλο του βιβλίου, παρέχουν τη «δυνατότητα» στον αναγνώστη ή, αν θέλετε, δίνουν το κλειδί για αποκωδικοποίηση του έργου και για σχηματισμό προσωπικής άποψης.

Από τη μελέτη του έργου σχηματίστη η γνώμη, γνώμη υποκειμενική και άποψη προσωπική, ότι το κεντρικό νόημα, το σημείο αναφοράς, βρίσκεται στα τελευταία λόγια του διαλόγου στην πρώτη σκηνή της πρώτης πράξης.

Ο διάλογος μεταξύ των τριών προσώπων είναι ο εξής:

Ο ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ: Σε συχαίνω. Α. Στο διάλογο (ακούγονται βήματα και μετά η πόρτα. Να χτυπάει. Δυνατά).

ΑΓΓΕΛΟΣ: Στα τσακίδια (παύση).

ΓΥΝΑΙΚΑ: Γιατί, Θεέ μου, γιατί; ΑΓΓΕΛΟΣ: (Ήρεμα): Επιτέλους, έφυγε... Έφυγε...

του με όλη του τη συνέπεια, σε λειτουργικό μέλος ενός γνήσιου ανθρώπινου δυναμικού και όχι ενός τρέχοντος ευκαιριακού καιροσκοπισμού.

Ο «Καίριος Λόγος» του (13η συλλογή) είναι όχι μόνο θέση, αλλά και ουσία σημαντικό απόκτημα για τη Λογοτεχνία μας, που με την αμεσότητα που τον διακρίνει και με την αναγνωστική άνεση που διαβάζεται, οδηγεί σε μονοπάτια μιας ανεξέλεγκτης προσέγγισης στο επιδιωκόμενο, που δεν είναι άλλο από τη μέθεξη στο δημιουργικό στοχασμό τον άκρως ανθρώπινο και παιδευτικό!

Όπως τόσες φορές, έτσι και τώρα η πολλαπλότητα των αισθημάτων από τα συμβαίνοντα, διατηρείται στα όρια ενός δέους και για το πιο τραγικό το πιο απάνθρωπο το πιο απάτητο, με κύρια συνισταμένη τη σκοπούμενη ελπιδοφόρα προοπτική, πως ο άνθρωπος δικαιούται οπωσδήποτε να ελπίζει, διατηρώντας τ' αναλλοίωτα όπλα μιας παράδοσης που μας θέλει, παράλληλα με το όραμα και μαχητές!

Η δύναμη που αντλείται από τέτοιες εκφράσεις, διατηρεί μνήμες και στιγμές αισθαντικές, ικανές να σ' ανθρωπίζουν όλο και περισσότερα για το αόρατο αύριο με τις μυστικές του άγνωστες δομές.

Ο στιχικός λόγος του Ε.Β. δεν είναι μόνο «καίριος λόγος», αλλά περιέχει κι όλο το φάσμα του έγκαιρου του επίκαιρου, δηλαδή του συμβαίνοντος κάθε στιγμή, αλλά και του ευστοχού του αληθινού του απόλυτου του διαυγούς του κρυσταλλίνου του διαρκούς και του αδαμάντινου!

«...επιμένω να κρατώ τον θύρσο» θα μας πει σ' ένα του στίχο ο ποιητής και είναι έτοιμος να διακηρύξει την πίστη του στις δυνάμεις τις ανανεωτικές, που δεν αφήνουν περιθώρια πωροβαδισμάτων, αλλ' ανεπηρέαστος στις τελικές του επιλογές, σχετίζει με το στίχο του στον καίριο λόγο τον καθαρά αναστατικό!

Ο Ε.Β. είναι μύστης ποιητής και ιεραρχεί στους χώρους των Μουσών, θέλγων παλαιούς και νέους παύτους, χωρίς την απαγορευτική ήρση του «κάς οι βέλγιοι», αλλά σε διαχρονικό κάλεσμα του «προσέλθετε» για όλους ανεξαιρέτως: αλαζόνες και περσιφάνους, όμως προπαντός στους ταπεινούς!

Η συλλογή, μικρή, κομψή, έγινε προσπάθεια να περιλάβει όλη την ειδική βαρύτητα προσφορά των δεκάδων αυτών ποιημάτων του αγαπούμενου ποιητή εκ της νήσου Σύρου (δηλαδή καταγωγής αρχοντικής) που δικαιολογεί το κι άλλοτε διατυπωθέν τρίπτυχο: ποιητής, καλλιτέχνης, ταξιδευτής!

Σήμερα μια αγωνία συνεχίζει τον άνθρωπο, καθώς το μέλλον υποτάσσεται μέρα τη μέρα στα τεχνολογικά επιτεύγματα, γι' αυτό και λογοτεχνικά αντίδοτα σαν την παρούσα συλλογή, είναι όπλα άμυνας της αξιοπρέπειας του ανθρώπου και πρέπει να χαιρέτιούνται με κάθε τρόπο και σε κάθε στιγμή!

Επιμέλεια: Σάββα Θεοδώρου

ΔΗΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΥ

ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΣΤΥΛΩΝ Ο.Τ.Ε.

Το Πνευματικό Κέντρο Ελαφοτόπου Ζαγορίου Ηπείρου, εκφράζει την έκπληξη αλλά και την πλήρη αντίθεσή του για το πρώτοφανές γεγονός επανατοποθέτησης ξύλινων στύλων τηλεπικοινωνίας, στα παραδοσιακά καλντερίμια του χωριού αντί της υπόγειας καλωδίωσης.

Σας πληροφορούμε ότι ο Ελαφοτόπος (Δημοτικό Διαμέρισμα του Κεντρικού Ζαγορίου) ανήκει στην πρώτη κατηγορία διατηρητέων οικισμών, με όλες τις υποχρεώσεις αλλά και τα καθήκοντα τα οποία συνεπάγεται, εκ μέρους ιδιωτών και φορέων, ο χαρακτηρισμός αυτός.

Επειδή η προσβολή του χώρου από όλες τις απόψεις είναι καταφανής αλλά και η πρόβλεψη - απαίτηση είναι η σταδιακή κατάργηση των στύλων (ΔΕΗ - ΟΤΕ), προκειμένου να αποκατασταθεί η παραδοσιακή μορφή του χωροταξικού συνόλου, σας παρακαλούμε θερμώς να αντικαταστήσετε

Νέα του τόπου μας

το ταχύτερο το εν λόγω σύστημα, με υπόγειο ή άλλο, ώστε να μην παραβλάπεται η αισθητική του χώρου.

Με εκτίμηση
Ο Πρόεδρος του Πνευματ. Κέντρου
ΜΙΧ. Μ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ
Ο Γραμματέας
ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΔΟΣΗΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΟΤΕ
ΣΕ ΣΧΟΛΙΑ

Από τον Προϊστάμενο του Τηλεπικοινωνιακού Διαμερίσματος ΟΤΕ Ιωαννίνων, λάβαμε την ακόλουθη επιστολή που αφορά σχόλιό μας της στήλης «Θεωρείο»

Κύριε Διευθυντά,
Σε απάντηση σχολίου της εφημερίδας σας (Α.Φ. 19879/21-6-2000) στη στήλη «Θεωρείο» με τίτλο «υπόγειος» σας γνωρίζουμε τα εξής:

1) Ο ΟΤΕ στην περιοχή Ζαγορίου δεν εκτελεί κανένα έργο υποδομής

(νέες τηλεφωνοδοτήσεις, επεκτάσεις δικτύου κλπ)

2) Οι εργασίες οι οποίες εκτελούνται από τεχνικά όργανα μας σε ορισμένους οικισμούς του Δήμου Κεντρικού Ζαγορίου, αφορούν υλοποίηση προγράμματος ποιοτικής Αναβάθμισης των Αστικών Δικτύων της περιοχής, με στόχο την παροχή υψηλής στάθμης ποιότητας επικοινωνίας και την εκμείνιση των βλαβών των ατομικών γραμμών των ήδη λειτουργούντων τηλεφ. Συνδέσεων. Ήδη πολλοί κάτοικοι της περιοχής εκφράζονται με ικανοποίηση για την θεαματική βελτίωση της ποιότητας επικοινωνίας.

3) Σκοπός της εταιρείας μας είναι η καλύτερη εξυπηρέτηση του κοινωνικού συνόλου, πάντα κινούμενοι μέσα στο υφιστάμενο νομικό πλαίσιο. Σας πληροφορούμε Δε ότι σε νέες υποδομές ή επέκταση υποδομών, η συμμόρφωσή μας με τα προεδρικά διατάγματα θα είναι απόλυτη.

Με τιμή
Σωκράτης Μπαλάφας

Απάντηση: Στο σχόλιό μας κάναμε αναφορά σε ανακοίνωση του Πολιτιστικού Συλλόγου Κάτω Πεδινών και του Συλλόγου Νέων Αρίστης, η οποία εκδόθηκε στις 14/6 και υπογράμμιζε την ανησυχία κατοίκων του Δήμου Κεντρικού Ζαγορίου για το γεγονός ότι τα έργα συντήρησης του δικτύου του ΟΤΕ γίνονται με υπέργειες εγκαταστάσεις και όχι υπόγειες. Ο κ. Μπαλάφας δεν κάνει λόγο για το θέμα αυτό ή για το αν υπάρχουν δυνατότητες να υπάρχουν υπέργειο δίκτυο να μετατραπεί σε υπόγειο. Είναι πάντως ένα ενδιαφέρον για συζήτηση θέμα και χρειάζεται την ανοιχτή συμμετοχή όλων.

ΦΙΛ. Κ.

ΝΕΟ Δ.Σ. ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ
ΑΠΟΔΗΜΩΝ ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΥ
ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Συγκροτήθηκε σε σώμα το Διοικητικό Συμβούλιο της Ενώσεως Αποδή-

ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΤΙΣ ΦΩΤΙΕΣ

100	Άμεση δράση
199	Πυροσβεστική
191	Συντονιστικό κέντρο αντιμετώπισης πυρκαγιών δασών
32.272	Δασοσχεδίο Ιωαννίνων
81.203	Δήμος Τύμφης
81.091	Δήμος Τύμφης
31.101	Δήμος Ανατολικού Ζαγορίου
31.109	Δήμος Ανατολικού Ζαγορίου
22.536	Δήμος Κεντρικού Ζαγορίου
22.537	Δήμος Κεντρικού Ζαγορίου
22.538	Δήμος Κεντρικού Ζαγορίου
71.606	Δήμος Κεντρικού Ζαγορίου
41.233	Αστυν. Τμήμα Κήπων
41.199	Αστυν. Τμήμα Μετσόβου
42.552	Πυροσβεστικό κλιμάκιο Μετσόβου
41.294	Πυροσβεστικό κλιμάκιο Μετσόβου
41.205	Αστυν. Σταθμός Αρίστης
81.201	Αστυν. Σταθμός Καλπακίου
31.222	Αστυν. Σταθμός Τσεπελόβου
22.768	Αστυν. Σταθμός Γρεβεντίου
	Αστυν. Σταθμός Μπαλντούμας

μων Ελαφοτόπου Ζαγορίου της Αθηνάς, που προέκυψε κατά τις αρχαιολογικές της 11ης Ιουνίου, η σύνθεσή του οποίου είναι:

Για το Διοικητικό Συμβούλιο:
Γκογιάννος Προκόπιος, Πρόεδρος
Εμμανουήλ Παύλος, Αντιπρόεδρος
Πριμηκήρης Αριστοφάνης, Γενικός Γραμματέας

Λιόντος Παναγιώτης, ταμίας
Χριστοδόπουλος Χρήστος, Εφορός
Λιόγκας Θρασύβουλος, Μέλος
Σιούτης Δημοσθένης, Μέλος

Για την Εξελεγκτική Επιτροπή:
Γκέλμπας Φώτης, Πρόεδρος
Καψάλης Ιωάννης, Μέλος
Κρεμμύδας Δημήτριος, Μέλος

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο επιφυλάσσει την παραδοσιακή Καψάλη Ιωάννης, Μέλος
Κρεμμύδας Δημήτριος, Μέλος
Σιούτης Δημοσθένης, Μέλος

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΚΟΥΚΟΥΛΙΩΝ
«ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΠΛΑΚΙΔΑΣ
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Η Αδελφότητα στα πλαίσια των πολιτιστικών-αθλητικών της δραστηριοτήτων οργανώνει πορεία στις 12 Αυγούστου 2000 ημέρα Σάββατο και ώρα 6 απογ. Η πορεία ξεκινά από το Μεσοχώρι Κουκουλίου - Σκάλα Βίτσας, Γέφυρα Μίσου. Κοίτη ποταμού - Γέφυρα Κυρ Νούτσου ή Κόκορου. Κοίτη ποταμού - Γεφύρι Καλογερής. Πλακίδα. Κοίτη Ποταμού Γεφύρα Κόκορου ή Λαζαριδί Σκάλα Κήπων Κουκουλίου - Καλλιγνώρινα - Μεσοχώρι Κουκουλίου.

Διάρκεια πορείας 2,30 ώρες.
Η πορεία θα αποτελεστεί από δυο ομάδες.

Η πρώτη θα κάνει πρωταθλητισμό και θα πάρει κύπελο και μετάλλια.
Η δεύτερη ομάδα χωρίς συναντισμό, θα πάρει αναμνηστικό δίπλωμα συμμετοχής.

Μετά την πορεία θα ακολουθήσει μικρή δεξίωση και καλλιτεχνικό πρόγραμμα.

Πληροφορίες στα τηλέφωνα της Αδελφότητας.

Για την Αδελφότητα
ο Πρόεδρος
ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΑΚΑΜΗΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Αναγνώστη «Ζαγόρι μας»

Στο τεύχος 266 του Ιουνίου, ο κ. Β. Βαζζόκας κάνει κάποιες διαπιστώσεις και θέτει κάποια ερωτήματα σχετικά με τη συλλογή δημοτικών τραγουδιών του Μ. Μάνθου. Όπως σωστά γράφει δεν πρέπει να είναι όλα τα τραγούδια στην ηχογράφηση που έγινε τον Μάη του 1965 στα Δολιανά, αλλά ούτε σε γλέντι στη Βίτσα.

Επειδή την ταβία (360 μέτρα σε μήκος) την έχω από τον αιεμνητό φίλο μου Λεωντή Καρέτση από τη Βίτσα, λάτρη της παραδοσιακής Καψάλης Ιωάννης, Μέλος
Κρεμμύδας Δημήτριος, Μέλος
Σιούτης Δημοσθένης, Μέλος

Την ηχογράφηση την έκανε ο κατέχων στις 29 ή 30 Αυγούστου του 1965 των Καψαλέων στα Κ. Πελοπ. Κλαρίνο παίζει αποκλειστικά επίσης μεγάλος κλαρινίστας Χρόνης Καψάλης και αυτό διότι είχε ζητήσει προ διετίας τον Φεβρουάριο 1963 ηχογράφηση στο κέντρο «Ανέζος» στα Γιάννενα όπου παίζει κλαρίνο ο Γρηγόρης Καψάλης. Εκεί τα ΤΑΚΟΥΤΣΙΑ δεν έπαιζαν αλλά κλαρινό.

Παρακάτω αναφέρω τα τραγούδια στα οποία παίζει κλαρίνο ο Χρόνης Καψάλης:

1. Τ' έχεις, καμμένη πλάτανη.
2. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
3. Ζαγορίσιο.

4. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
5. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
6. Ζαγορίσιο.

7. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
8. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
9. Ζαγορίσιο.

10. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
11. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
12. Ζαγορίσιο.

13. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
14. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
15. Ζαγορίσιο.

16. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
17. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
18. Ζαγορίσιο.

19. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
20. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
21. Ζαγορίσιο.

22. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
23. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
24. Ζαγορίσιο.

25. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
26. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
27. Ζαγορίσιο.

28. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
29. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
30. Ζαγορίσιο.

31. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
32. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
33. Ζαγορίσιο.

34. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
35. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
36. Ζαγορίσιο.

37. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
38. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
39. Ζαγορίσιο.

40. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
41. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
42. Ζαγορίσιο.

43. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
44. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
45. Ζαγορίσιο.

46. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
47. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
48. Ζαγορίσιο.

49. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
50. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
51. Ζαγορίσιο.

52. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
53. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
54. Ζαγορίσιο.

55. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
56. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
57. Ζαγορίσιο.

58. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
59. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
60. Ζαγορίσιο.

61. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
62. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
63. Ζαγορίσιο.

64. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
65. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
66. Ζαγορίσιο.

67. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
68. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
69. Ζαγορίσιο.

70. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
71. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
72. Ζαγορίσιο.

73. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
74. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
75. Ζαγορίσιο.

76. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
77. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
78. Ζαγορίσιο.

79. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
80. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
81. Ζαγορίσιο.

82. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
83. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
84. Ζαγορίσιο.

85. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
86. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
87. Ζαγορίσιο.

88. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
89. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
90. Ζαγορίσιο.

91. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
92. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
93. Ζαγορίσιο.

94. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
95. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
96. Ζαγορίσιο.

97. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
98. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
99. Ζαγορίσιο.

100. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
101. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
102. Ζαγορίσιο.

103. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
104. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
105. Ζαγορίσιο.

106. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
107. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
108. Ζαγορίσιο.

109. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
110. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
111. Ζαγορίσιο.

112. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
113. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
114. Ζαγορίσιο.

115. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
116. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
117. Ζαγορίσιο.

118. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
119. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
120. Ζαγορίσιο.

121. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
122. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
123. Ζαγορίσιο.

124. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
125. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
126. Ζαγορίσιο.

127. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
128. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
129. Ζαγορίσιο.

130. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
131. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
132. Ζαγορίσιο.

133. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
134. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
135. Ζαγορίσιο.

136. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
137. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
138. Ζαγορίσιο.

139. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
140. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
141. Ζαγορίσιο.

142. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
143. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
144. Ζαγορίσιο.

145. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
146. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
147. Ζαγορίσιο.

148. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
149. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
150. Ζαγορίσιο.

151. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
152. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
153. Ζαγορίσιο.

154. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
155. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
156. Ζαγορίσιο.

157. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
158. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
159. Ζαγορίσιο.

160. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
161. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
162. Ζαγορίσιο.

163. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
164. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
165. Ζαγορίσιο.

166. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
167. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
168. Ζαγορίσιο.

169. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
170. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
171. Ζαγορίσιο.

172. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
173. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
174. Ζαγορίσιο.

175. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
176. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
177. Ζαγορίσιο.

178. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
179. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
180. Ζαγορίσιο.

181. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
182. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
183. Ζαγορίσιο.

184. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
185. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
186. Ζαγορίσιο.

187. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
188. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
189. Ζαγορίσιο.

190. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
191. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
192. Ζαγορίσιο.

193. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
194. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
195. Ζαγορίσιο.

196. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
197. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
198. Ζαγορίσιο.

199. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
200. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
201. Ζαγορίσιο.

202. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
203. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
204. Ζαγορίσιο.

205. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
206. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
207. Ζαγορίσιο.

208. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
209. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
210. Ζαγορίσιο.

211. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
212. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
213. Ζαγορίσιο.

214. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
215. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
216. Ζαγορίσιο.

217. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
218. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
219. Ζαγορίσιο.

220. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
221. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
222. Ζαγορίσιο.

223. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
224. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
225. Ζαγορίσιο.

226. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
227. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
228. Ζαγορίσιο.

229. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
230. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
231. Ζαγορίσιο.

232. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
233. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
234. Ζαγορίσιο.

235. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
236. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
237. Ζαγορίσιο.

238. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
239. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
240. Ζαγορίσιο.

241. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
242. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
243. Ζαγορίσιο.

244. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
245. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
246. Ζαγορίσιο.

247. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
248. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
249. Ζαγορίσιο.

250. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
251. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
252. Ζαγορίσιο.

253. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
254. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
255. Ζαγορίσιο.

256. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
257. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
258. Ζαγορίσιο.

259. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
260. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
261. Ζαγορίσιο.

262. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
263. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
264. Ζαγορίσιο.

265. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
266. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
267. Ζαγορίσιο.

268. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
269. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
270. Ζαγορίσιο.

271. Ξέρω, καμμένη πλάτανη.
272. Ξέρω, που πας στην Ξενιτιά.
273. Ζαγορίσιο.

274. Ξέρω

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ

Γεννήθηκε στο Τσεπέλοβο στις 31-1-1906.

Σε ηλικία δύο ετών έμεινε ορφανός από πατέρα. Η φιλόδοξη μητέρα του και το έτος 1925 πήρε το πτυχίο του δασκάλου από το Μονοτάξιο Δ/λίο Ιωαννίνων.

Στις 15-9-1925 διορίστηκε στο Δημ. Σχολείο Κάτω Οθωράκη του Κιλκίς, όπου υπηρέτησε περίπου πέντε (5) χρόνια. Στη συνέχεια πήρε μετάθεση για το χωριό του Τσεπέλοβο, εδώ υπηρέτησε μέχρι το 1959, οπότε και συνταξιοδοτήθηκε.

Σαν εκπαιδευτικός παρακολουθούσε την παιδαγωγική κίνηση και για την αφοσίωσή του προς το καθήκον, τιμήθηκε με αρκετές ευαρέσκεις από την υπηρεσία του, από δε το Υπουργείο Παιδείας έλαβε τιμητικές διακρίσεις μετά γήρατος. Έγυχε ακόμη και μονοετούς μετεκπαίδευσης στο Γεωργικό Φροντιστήριο.

Αγάπησε παθολογικά το χωριό του και εργάστηκε πολλαπλά για την ανύψωση του πολιτιστικού του επιπέδου. Πρωταγωνίστησε για την ένταξη στην κοινότητα του Τσεπέλοβου της οικογένειας των Σαρακατσάνων.

Για το γλωσσικό ιδιωματικό υλικό από το χωριό του Τσεπέλοβο, που συγκέντρωσε και έστειλε στην Ακαδημία Αθηνών (Γλωσσική εν Αθηναις Εταιρεία του Μεγάρου Ακαδημίας Αθηνών) σε διενεργηθέντα διαγωνισμό το 1982, πήρε το Α' βραβείο.

Ασχολήθηκε με την ιστορία και τη ζωή του χωριού του Τσεπέλοβου, πλην όμως η εργασία του δεν έχει δει το φως της δημοσιότητας. Στοιχεία αυτής έχουν δοθεί σε πολλούς καθηγητές, που ασχολήθηκαν με τη συγκεντρώνση λαογραφικών στοιχείων, καθώς επίσης σε πολλούς φοιτητές, κατά καιρούς για σχετικές εργασίες.

Υπήρξε μέλος της Πρώτης Συντακτικής Επιτροπής του περιοδικού «Το ΖΑΓΟΡΙ μας».

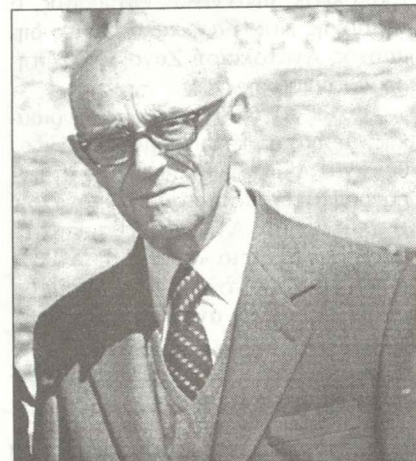
«Στον Δάσκαλο»

«Θέλω να πάω στο χωριό», «εκεί που έχω αφήσει την υγιειά μου», έλεγε ο «δάσκαλος», σε όποιον τον επισκεπτόταν τον τελευταίο τον καιρό, στα Γιάννενα και ήτανε πόθος και καημός και οδύσσεια νοσταλγία ο ερχομός της ανοίξης. Ανέβηκε στο χωριό και «έβαλε» τους κήπους του, έφτιαξε και τα παρτέρια, και άρχισε πάλι να ζει στο χωριό όπως εκείνος τόσα χρόνια ήξερε. Και το απόγευμα του Αι-Γιαννίου στάθηκε όρθιος στο «σύρμα» και αγνάντευε το «Γκρούμερο», τα «Κάσα» και την «Σπίρα», επίμονα, λες και κάτι περιμέ-

Αυτοί που φεύγουν

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ

νε. Και έκανε τον σταυρό του κατά τον Αι-Γιάννη και την Αγία Παρασκευή. Ανέβηκε όλα τα ζωνάρια της «Τσουκαρινιάσας» και λόξεψε μετά κατά το «Τζιάνοβο», προς το «Σαμάρι», προς τον «Κοζιακό», και ήταν χαρά και πόθος. Κι έσβησε έτσι απλά και ήρεμα ανάμεσα στα λουλούδια ο δάσκαλος - ο Ευριπίδης ο Γιαννακός.

Γιατί εμείς, της νεώτερης γενιάς, σαν δάσκαλο τον ακούσαμε, σαν δάσκαλο τον ζήσαμε και τον αγαπήσαμε. Η λατρεία του για το Τσεπέλοβο ήτανήναι που από την Μακεδονία —όπου πρωτοδιορίστηκε— τον έφερε στο χωριό, κι έμεινε για πάντα εδώ, να δασκαλεύει, να αγωνίζεται γι' αυτό. Ποσοι και πόσοι δεν θυμούνται τον αυστηρό αλλά και δίκαιο δάσκαλο. Γιατί οι καιροί δύσκολοι και οι συνθήκες κακές. Κι όμως ο κύριος Ευριπίδης ήταν μαχητής και στοχαστής, ρομαντικός και ρεαλιστής. «Το είπε ο δάσκαλος», και τούτο ήταν ανάγκη, ήταν επιταγή. Δεν χωρούσε αμφισβήτηση. Γιατί έκρυβε σοφία μέσα του. Η υπομονή του ίσως, και η επιμονή του παραδειγματική.

Η αγάπη του για το χωριό ήταν αυτό που τον έκανε να μπορεί να συγκεκριμένα τόσο όμορφα το παλιό με το καινούριο. Αυτή η λατρεία για τον τόπο που τον έκανε τόσο ικανό να παντρευτεί τη ζαγορία παράδοση με τον σαρακατσάνικο ερχομό. Και τα κατάφερε θαυμάσια. Ήταν ο μεγάλος νοσταλγός και συντηρητής της ζαγορίας παράδοσης και ακμής και συγχρόνως ο μεγάλος οραματιστής και ρεαλιστής. Και τα έγραφε όλα αυτά και κάπου κάπου έσβηνε και κάτι — λες και κάτι δεν του ταίριαζε, και αγωνιζόταν και πάλευε γι' αυτό.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Η Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού «Το ΖΑΓΟΡΙ μας», αμέσως μετά τη θλιβερή αγγελία του θανάτου του Τσεπελοβίτη δασκάλου Ευριπίδη Γιαννακού συνιδρυτή και μέλους της πρώτης Συντακτικής Επιτροπής του περιοδικού, σε έκτακτη συνεδρίασή της, ομόφωνα αποφασίζει

- Να εκφράσουν τα συλλυπητήρια της ΙΛΕΖ, εκδότρια του περιοδικού «το ΖΑΓΟΡΙ μας» και της Συντακτικής Επιτροπής
- Να παραστούν εκπρόσωποι της στην κηδεία του
- Να κατατεθεί χρηματικό ποσό αν υπέρ της Εκκλησίας Αγ. Νικολάου Τσεπελόβου.
- Να αναρτήσει τη φωτογραφία του στα γραφεία της, για την πολύχρονη και αξιόλογη προσφορά του στο περιοδικό μας.

Γιάννινα 22.6.2000

— Αγαπημένε μας δάσκαλε, θα μας λείψεις, γιατί παρά τα περασμένα χρόνια σου δεν έσφαλες ποτέ στην κρίση σου. Θα μας λείψει η αγάπη σου και η σοφία σου. Όμως θα είσαι για μας ένας θρύλος που θα μας οδηγεί και θα μας προστατεύει, θα νιώθουμε μαθητές σου για πάντα και ως μην μας είχες τραβήξει το αυτί. Θα κρατήσουμε την λατρεία και την αγάπη για τούτο το χωριό έτσι όπως εσύ μας τα μετέδωσες, και θα παλέψουμε όπως και συ για την παράδοση και την προκοπή του.

Ας είναι εύκολο το διάβα σου και μες θα σε θωρούμε πάντα ορθό στο «σύρμα», την «Μάτα» ν' αγναντεύεις. Και να είσαι σίγουρος, αυτό που πρόσμενες θα ρθει.

Πολιτιστικός Σύλλογος Τσεπελόβου «ο Τσούφλης»
Κείμενο: Δημήτριος Ι. Γιαννάκης

Αντίδωρο ευγνωμοσύνης στον εκλιπόντα δάσκαλό μου ΕΥΡΙΠΙΔΗ ΓΙΑΝΝΑΚΟ

Στο γέρμα του ήλιου, ημέρα Πέμπτη, 22 Ιουνίου της τελευταίας χρονιάς του εικοστού αιώνα, χαϊρόσουν, **αλησμόνητε δάσκαλε**, όπως πάντα συνηθίζεις, τα πολύχρονα λουλούδια, στου πανώριου αρχοντικού σου τον ανθόκηπο, που με περισσή στοργή φρόντιζες και ηδονικά απολάμβανες τη μυρωδιά τους πνοή, που για στερνή φορά ανταμώθηκε με της δόξης ψυχής σου το σκίτημα κι αγκαλιασμένες φτερούγισαν στα ουράνια. Ανώδυνα, απλά, αθόρυβα μίσηψες να συναντηθείς τη συντροφιά σου αείμνηστη Αγγελικούλα και πολλούς Τσεπελοβίτες και Τσεπελοβίτισσες, που τα τελευταία χρόνια εγκατέλειψαν το μάταιο τούτο κόσμο.

Πένθιμα αντιλήχθηκες η καμπάνα! Αναστράξαν οι βουνοκορφές και τα φαράγγια της Τύμης! Καυτά κύλησαν τα δάκρυα των συγχωριανών!

Γοργά μεταδόθηκε το θλιβερό ματιότα τηλεφωνικά στους ξενιτεμένους Τσεπελοβίτες.

Ανεπίκτητη η συγκίνησή μας!

Το χωριό ξαφνικά φτάνει. Έμεινε χωρίς το ΔΑΣΚΑΛΟ του. Γιατί ήσουν ο φωτεινός δάσκαλος όχι μόνο των άλλων, ολάκερο του χωριού.

Εφυγες από κοντά μας, αλλά εξακολουθείς να ζεις στις καρδιές μας. Το έργο σου το ανέσπερο αποτυπώθηκε ανεξίτηλα στις ψυχές των επιγόνων του χωριού.

Με τη φλογερή διδαχή σου σμίλεψες τις ψυχές μας με τα ελληνοχριστιανικά νάματα. Φώτισες το νου μας και διψασμένες παρότρυνες τις ψυχές μας για της γνώσης τους καρπούς και της επιστήμης την κατάκτηση. Πρωτεργάτης για την ίδρυση του Γυμνασίου στο χωριό μας, έδωσες την ευκαιρία στη νεολαία να κορέσει της μάθησης τη δίψα και να δρέψει πλούσιους τους καρπούς της παιδείας.

Ευγνώμονα αισθημάτα πλημμυρίζουν τους μαθητές σου, που με την ψυχοπλαστική σου προσφορά έγιναν — με το πλήρωμα του χρόνου — καλοί οικογενειάρχες, πετυχημένοι επαγγελματίες, άριστοι επιστήμονες.

Ήσουν ο ασάλευτος στυλοβάτης

του χωριού. Οι συγχωριανοί, στις δυσκολίες της ζωής στιγμές, αποζητούν τη νοθεσία σου.

Εμφύχωνες όσους της βιοπάλης τα εμπόδια αποθάρρυναν.

Σοφά συμβούλευες όσους ζητούσαν τη βοήθειά σου.

Η γνώμη σου ήταν σεβαστή από μακρούς και μεγάλους.

Η φροντίδα σου αγκαλιάζε όχι μόνο το Τσεπέλοβο, αλλά επεκτεινόταν σ' ολάκερο το Ζαγόρι.

Διακρίθηκες για τη γλαφυρή συγγραφική σου δράση. Στην πλούσια αρθρογραφία σου ξεχειλίζει η πατριολατρεία. Ήσουν θιασώτης του ωραίου και τ' αληθινού. Αλογάριαζε ήταν η αγάπη σου για το Τσεπέλοβο.

Κήρυξες συναγερμό για τον εξορισμό του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου μεταλαμπαδεύοντας τον οίστρο της προσφοράς σε συγχωριανούς και ξένους και ιδιαίτερα στην αείμνηστη Σοφία Δούμα-Εμπεριόκη.

Και τ' όνειρό σου πραγματοποιήθηκε. Η εκκλησία του Αγίου Νικολάου αποτελεί πια καύχημα του χωριού μας και πολυλήνιο προσκύνημα.

Η διορατικότητά σου, συνδυασμένη με επίμονη και χωρίς διακρίσεις προσπάθεια, συντέλεσε στην ενσωμάτωση των πριν από αρκετές δεκαετίες νέων κατοίκων με τους γηγενείς και τον συγκρασμό των πολιτιστικών στοιχείων για τη δημιουργία του ιδιότυπου χωριού πολιτισμού, που αναζωογονεί την πορεία του χωριού.

Ήσουν ευτυχισμένος οικογενειάρχης. Προίκισες τις χαριτόβρυτες θυγατέρες σου με όλα της ψυχής σου τη στολίδι. Αξιώθηκες να χαιδέψεις τα χαριτωμένα διεγμένα σου.

Ποτέ δεν επιδίωξες να υπηρέτησες σε σχολεία μεγαλυπολέων.

Λάτρευες το χωριό σου και έμεινες ακάματος λαοπλάστης, απαρμόγος παιδαγωγός, ακατάλυτος φορέας Ζαγοριού πολιτισμού στον τόπο σου μέχρι το τέλος της αξιοζήλευτης διδασκαλικής αποστολής σου.

Και όταν για λόγους υγείας αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τους χειμερινούς μήνες το Τσεπέλοβο, νοσταλγικά περιμένες τον ερχομό της Ανοιξης για την πολυπόθητη επιστροφή στη γενέθλια γη.

Θα μπορούσαν πολλά ακόμα να επιπλωθούν, για να σκιαγραφηθεί το πολυπρόσωπο έργο, το αψεγάδιαστο ήθος, η άριστη προσωπικότητα και το κύρος σου.

Ήσουν το άριστο πρότυπο του Ελληνολάτρη, του Ορθόδοξου Χριστιανού, του γλυκύτατου Ανθρώπου, του «καλού κ' αγαθού» Τσεπελοβίτη!

Τελειώνω... Συγχωριανοί, ο Ευριπίδης Γιαννακός δεν πέθανε. Ζει το έργο του. Ζουν οι απόγονοί του. Ζουν οι φορείς της δόξης του.

Σεβαστέ δάσκαλε, Αιώνια σου η μνήμη!
Νικόλαος Πάσιος

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ

— Η είδηση του θανάτου του προσφιούς μας φίλου, συνεργάτη του σύζυγού μου και εκλεκτού μου συγχωριανού αειμνήστου Ευριπίδη Γιαννακού, δημοδιδασκάλου, με λύπησε βαθύτατα. Γι' αυτό στις κόρες του Ευγενία Κοντοδήμου και Βιργινία Γιαννακού, τα εργάσιμα και τους λοιπούς του συγγενείς απευθύνομαι με μεγάλη οδύνη τα ειλικρινή μου συλλυπητήρια.

Πηνελόπη Κ. Αλφειάδη

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΣΤΡΑΓΓΕΛΟΙ

Θάνατοι

— Απεβίωσε και κηδεύτηκε στους Απογεγυμένους ο χωριανός μας Ιωάννης Ζαγός. Εμφύχουμε τα θεμέλια μιας συλλυπητήρια στη σύζυγό του.

— Απεβίωσε και κηδεύτηκε στους Απογεγυμένους η χωριανή μας Χρυσούλα Αναγνωσταπούλου.

Θεμέλια συλλυπητήρια στην οικογένειά της.

Πολ. Σύλλογος Ασπαραγγέλων

ΠΤΕΣ

Αφαιρήσεις

— Τη χωριανή μας Παναγιώτα Χαρολά, υπάλληλο του Υπουργείου Παιδείας και το θεόδωρο Π. Ξύγκα από το Μεσολόγγι, υπάλληλο του Τζανείου Νοσοκομείου που έδωσαν αμοιβαία συλλυπητήρια.

Εγκάρδια συγχαίρουμε τους ενδόξους καλούς στέφανους.

Φ.Β.

— Την 1 Ιουλίου, στον Ι.Ν. Αγίου Ιωάννη Ανατολής Ιωαννίνων, έγινε ο γάμος της χωριανής μας Μαρίνας Χρ. Τσιμπίτη και του Βασίλη Δ. Ιωάννου από την Ανατολή Ιωαννίνων.

Στους νεόνυμφους, ολόθερμες ευχές για το δέσφισμα, που αναζωογονεί την πορεία του χωριού.

Φ.Β.

— Στις 27 Ιουνίου πέθανε στην Αθήνα ο κηδεύτηκε την επομένη στο χωριό ο συνταξιούχος δάσκαλος Αντώνης Δ. Βασιλάκης.

Στους οικογένειες των παιδιών του οι συγγενείς, εκφράζουμε τα θερμά συλλυπητήριά μας.

Φ.Β.

— Μεγάλο κακό για το χωριό μας. Χάσαμε το καλύτερο παιδί, τον Νίκο τον Καπάλη. Δεν έχουμε κουράγιο να πούμε περισσότερα. Ο Θεός να παρηγορεί τους γονείς του και γρήγορα να γίνει καλά, το άλλο τους παιδί.

Μιχ. Βλάχος

ΚΟΥΚΟΥΛΙ
Θάνατοι

— Μεγάλο κακό για το χωριό μας. Χάσαμε το καλύτερο παιδί, τον Νίκο τον Καπάλη. Δεν έχουμε κουράγιο να πούμε περισσότερα. Ο Θεός να παρηγορεί τους γονείς του και γρήγορα να γίνει καλά, το άλλο τους παιδί.

Γιάννης Βακάμης
Πρόεδρος της Αδελφότητας

ΜΟΝΟΛΕΝΑΡΙ
Θάνατοι

— Στις 27 του περασμένου μήνα πέθανε αιφνίδια η υπεργονόταχρονη συγχωριανή μας Ευδοκία Βασιλάκη και η κηδεία της έγινε την επομένη από την Ιερά Ναό Αγίου Αθανασίου Μονοδενδρίου, όπου τη συνόδευσαν ως την τελευταία της κατοικία όλοι οι συγγενείς, φίλοι και συγχωριανοί της.

Ας είναι αιωνία η μνήμη της.

Ευχαριστώ
Εν. Σάρο

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ
Θάνατοι

— Εμφύχουμε θερμά όλους τους συγγενείς και φίλους του μεγάλου μας συμπατριώτη που πέθανε στο μεγάλο έργο του. Ζουν οι απόγονοί του. Ζουν οι φορείς της δόξης του.

Οδυσσεύς Γεωργίου, τα παιδιά της: **Χριστίνα**, **Στέφανος**, **Μαρία**, **Αντώνιος**.

Οι αδελφοί: **Ιωάννης** και **Χαρίλαος**.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Η Καλλιόπη Γ. Δαλκαβούνη, τραγουδίστρια και ο Ιωάννης Παταμιάς, οικονομολόγος, παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

Απόστολος Ντιναλέξης

— Θερμά ευχαριστούμε όλους όσους συμπαραστάθηκαν στο πένθος μας για το θάνατο του αγαπημένου μας πατέρα και παππού Ευριπίδη Γιαννακού.

Τα παιδιά, τα εγγόνια, τα διεγγόνια

Απόστολος Ντιναλέξης

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Θάνατοι

— Ο Τάσος και η Γιώτα Δαλκαβούνη παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ - ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ**ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ**

— Η Εκκλησιαστική Επιτροπή του Ιερού Ναού Κοιμήσεως της Θεοτόκου του χωριού μας, θερμά ευχαριστεί την Θέλμα Βαστέλη για την κατασκευή και την τοποθέτηση σιδερένιας πόρτας στον περίβολο του νεκροταφείου εις μνήμη της αδελφής της Χρυσούλας Αναγνωστοπούλου-Βαστέλη.

— Εις μνήμην Ιωάννη Ζεκίνα, αντί στεφάνου προσέφεραν τα χρηματικά ποσά για επισκευή του Ιερού Ναού Αγίας Παρασκευής Ασπραγγέλων.

— Η σύζυγός του Ιοκάστη Ζεκίνα 40.000 δρχ.

— Τα αδέρφια: Καίτη Σιέμου 20.000 δρχ., Γρηγόρης Καρβούνης 10.000 δρχ., Παντελής Καρβούνης 5.000 δρχ., Χρυσούλα Ζεκίνα 10.000 δρχ.

— Τα ανήψια: Βασ. Φερεντίνος 10.000 δρχ., Φόρης Αθανασίου 10.000, Κώστας Καρβούνης 10.000 δρχ., Ανδρέας Καρβούνης 10.000 δρχ., Ελπίδα Μπ. 5.000 δρχ.

— Οικογέν.: Κων/νου Καρατζά 10.000 δρχ., Δημητρίου Ζήση 10.000 δρχ., Αθηνά Καλίδη 5.000 δρχ., Χρήστος Ζαμπακόλας 5.000 δρχ., Μιχαήλ Βλάχος 10.000 δρχ., Γαβριήλ Παπαναστασίου 10.000 δρχ., Ανώνυμος 10.000 δρχ.

Στον Πολ. Σύλλογο Ασπραγγέλων ο Δημήτριος Μπίκας έδωσε το χρημ. ποσό των 10.000 δρχ.

Ας είναι ελαφρό το χώμα που τον σκεπάζει.

Πολ. Σύλ. Ασπραγγέλων

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ

— Ο κ. Χριστόδουλος Γκέγκας πρόσφερε 10.000 δρχ. στον Ιερό

Ναό Αγίου Νικολάου Ελαφοτόπου στη μνήμη του Παύλου Δράμπαλου.

Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί πολύ

ΗΛΙΟΧΩΡΙ

— Αντί στεφάνου στη μνήμη της Δέσποινας Μπούλτη (σύζυγος Γεωργίου), κατατέθηκαν στην Εκκλησιαστική Επιτροπή Αγίου Νικολάου Ηλιοχωρίου τα παρακάτω ποσά:

— Οι οικογένειες Γεωργίου, Στεργίου και Αντωνίου Μπούλτη 1000.000 δρχ.

— Χαρίκλεια Νάσκα 20.000 δρχ.

— Ιωάννης Φίλης 10.000 δρχ.

— Ηλίας Παπαζήσης 20.000 δρχ.

— Δημήτριος Θεμελής 20.000 δρχ.

— Προσωπικό Πολεοδομίας Ιωαννίνων 20.000 δρχ.

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ

— Η κ. Ελένη Λαμπράκη στη μνήμη του πατέρα της Μιλτιάδη Παπαδόπουλου, προσέφερε είκοσι χιλιάδες (20.000), για αγορά καθισμάτων στο εξωκλήσι της Αγίας Παρασκευής.

— Στη μνήμη του συζύγου της Ιωάννη Καραβασίλη η κ. Βαλεντίνη Καραβασίλη, προσέφερε είκοσι μία χιλιάδες (21.000) για τον ίδιο σκοπό.

Επίσης για τον ίδιο σκοπό ανώνυμες προσέφεραν τριάντα χιλιάδες (30.000).

— Για τις ανάγκες του εξωκκλη-

σίου Αγ. Νικολάου ανώνυμη προσέφερε είκοσι χιλιάδες.

— Ανώνυμη για τις ανάγκες της Εκκλησίας προσέφερε πενήντα χιλιάδες (50.000).

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή τους ευχαριστεί

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

— Στη μνήμη του δασκάλου Ευριπίδη Γιαννακού αντί στεφάνων κατέθεσαν υπέρ του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Τσεπελόβου τα παρακάτω ποσά:

— Τα παιδιά του: Ευγενούλα, Βιργινία και Χαρίλαος 40.000 δρχ.

— Τα εγγόνια του: Βένη και Ζήσης 20.000 δρχ.

— Η οικογ.: Κων/νου Βαρδάκα 15.000 δρχ.

— Η οικογ.: Βύρωνα Βαρζώκα 10.000 δρχ.

— Η οικογ.: Γεωργίου Αναγνωστοπούλου 20.000 δρχ.

— Οι οικογ.: Φρύνης Πετρινού και Μπάμπη Ευθυμίου 20.000 δρχ.

— Η οικογένεια Ελένης Παναγιώτου Βούρβου 10.000 δρχ.

— Η Αμαλία και ο Κώστας Κοντοδήμος 10.000 δρχ.

— Ο Ιωάννης Γιαννακός 25.000 δρχ.

— Ο Αλέκος Γιαννακός 25.000 δρχ. και

— Το περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας» 20.000 δρχ.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί πολύ

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ

10.000

Σακελλαρίου Χαρίκλεια (2)

6.000

Γκίκα Αφροδίτη

5.000

Ζησιμάτου Ελευθερία
Παπαβασιλείου Μιχαήλ

ΣΗΜ.: Οι μέσα σε παρένθεση αριθμοί, δηλώνουν τα έτη πληρωμής.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ
ΣΤΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΜΑΣ

— Η κ. Ζησιμάτου
Ελευθερία 5.000 δρχ.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

10.000

Βαταβάλης Παύλος (3)

6.000

Καμτσίκια Ευρίκλεια (2)
Κέντρος Νικόλαος (2)
Παπαδάτου-Εξαρχοπούλου
Ιφιγένεια (2)
Χουλιάρης Φάνης (2)

3.000

Αδελφότητα Κουκουλιωτών
Βακάμης Ιωάννης
Γενναδίου Ξανθίπη
Γκερκέτζου Άτση
Δάλλας Δημήτριος
Ζινδρίλης Γεώργιος
Ζινδρίλης Χριστόδουλος
Καπέλου Ελισάβετ
Καμπλέτσας Οδυσσέας
Παπαποστόλου Βιργινία

ΣΗΜ.: Οι μέσα σε παρένθεση αριθμοί, δηλώνουν τα έτη πληρωμής.

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ

★
Ιδιοκτήτης - Εκδότης:
ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΥΠΙΑΣ

ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΕΣ

ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

★
Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

1. ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΒΥΡΩΝ
2. ΓΕΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
3. ΖΑΡΙΔΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ
4. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ
5. ΚΥΡΙΑΖΗΣ ΚΑΛΥ
6. ΜΕΡΤΖΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
7. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
8. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ ΘΑΝΑΣΗΣ
9. ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
10. ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
11. ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

★
Υπεύθυνος για το Νόμο:

ΑΠΟΣΤ. Κ. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ

Πρόεδρος Ι.Λ.Ε.Ζ.

Ν. Ζέρβα 2 - Ιωάννινα, Τηλ. 30170

★
Υπεύθυνος Υλης:

ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΖΙΟΒΑΣ

Αργυρινών 16 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Τηλ. 27.105

★
Στο ρεπορτάζ:

Κ. Δ. Χριστοδούλου

★
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ:

Συνδρομές, εισφορές,

εμβάσματα:

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

Σίνα 4 - Ιωάννινα 454 44

και Μυροπολείο

ΚΑΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ

Λόρδου Βύρωνος 21

Ιωάννινα 45444.

Κατώτερη ετήσια

συνδρομή δρχ. 3.000

Για το εξωτερικό δρχ. 6.000

ή 20 \$ ΗΠΑ

★
ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΙΩΑΝΝΑ ΦΑΝΙΚΑ - ΠΑΝΤΑΖΗ

★
Τυπογραφεία:

Γ. ΔΟΥΒΑΛΗ

Ε. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ο.Ε.

28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμμένη)

Τηλ. 20.544 - 27.845

Ιωάννινα 454 44